Fundusze Europejskie Program Regionalny

WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2016-2023

GRUDZIĄDZKI SPICHLERZ

STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA

GRUDZIĄDZ, 2018 ROKU

Spis treści

Wstęp 3
Rozdział I. Charakterystyka LGD 4
Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR 10
Rozdział III. Diagnoza - opis obszaru i ludności 13
Rozdział IV. Analiza SWOT 27
Rozdział V. Cele i wskaźniki 31
Rozdział VI. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru 38
Rozdział VII. Plan działania 42
Rozdział VIII. Budżet LSR 42
Rozdział IX. Plan komunikacji 43
Rozdział X. Zintegrowanie 44
Rozdział XI. Monitoring i ewaluacja 46
Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko 49
Załącznik nr 1. Procedura aktualizacji LSR 50
Załącznik nr 2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu LSR 51
Załącznik nr 3. Plan działania 56
Załącznik nr 4. Budżet LSR 59
Załącznik nr 5. Plan komunikacji 60

Wstęp

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023 (nazywana Lokalną Strategią Rozwoju, w skrócie: LSR) to efekt kilkumiesięcznej pracy lokalnej społeczności Grudziądza, przedstawicieli sektora społecznego, gospodarczego i publicznego, przy udziale Zespołu ds. wsparcia przygotowania LSR. To efekt otwartych spotkań konsultacyjnych, badań oraz analizy dostępnych dokumentów statystycznych. Przede wszystkim to jednak podstawowy instrument realizacji misji Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz", którą jest wpływanie na rozwój społeczno-gospodarczy Grudziądza, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
Lokalna Strategia Rozwoju to szansa na wzmocnienie roli kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Grudziądza z wykorzystaniem nowego instrumentu pn. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS), który został wprowadzony przez Komisję Europejską do realizacji w perspektywie finansowej na lata 2014-2020. Efektywne wykorzystanie instrumentu RLKS poprzez realizację Lokalnej Strategii Rozwoju jest kluczowym zadaniem jakie stoi przed partnerstwem lokalnym skupiającym mieszkańców Grudziądza oraz przedstawicieli sektora społecznego, gospodarczego i publicznego.

Rozdział I. Charakterystyka LGD

1. Nazwa LGD i forma prawna

Stowarzyszenie nosi nazwę Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz". W Statucie została również ustalona nazwa skrócona, która brzmi LGD „Grudziądzki Spichlerz". Stowarzyszenie zostało utworzone podczas zebrania założycielskiego w dniu 10 listopada 2015 r. W Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane 12 lutego 2016 r. pod numerem 0000602280. LGD „Grudziądzki Spichlerz" posiada osobowość prawną, a jego status prawny to stowarzyszenie. Działa na podstawie przepisów ustawy z 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 r., poz.1393); ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2015 r. poz. 378) oraz na podstawie statutu.

2. Opis obszaru działania LSR wraz z mapą

Obszarem działania LGD „Grudziądzki Spichlerz" jest gmina – miasto Grudziądz (na prawach powiatu) położona w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego (powierzchnia – 57,76 km²; liczba mieszkańców – 97 676 – według stanu na 31.12.2013 roku). Grudziądz nie posiada wyodrębnionych jednostek administracyjnych (osiedli). Działania zaplanowane do realizacji w ramach LSR, współfinansowane z EFS, wdrażane będą na obszarze całego miasta.

Mapa obszaru objętego LSR (gmina – miasto Grudziądz w swoich granicach administracyjnych)

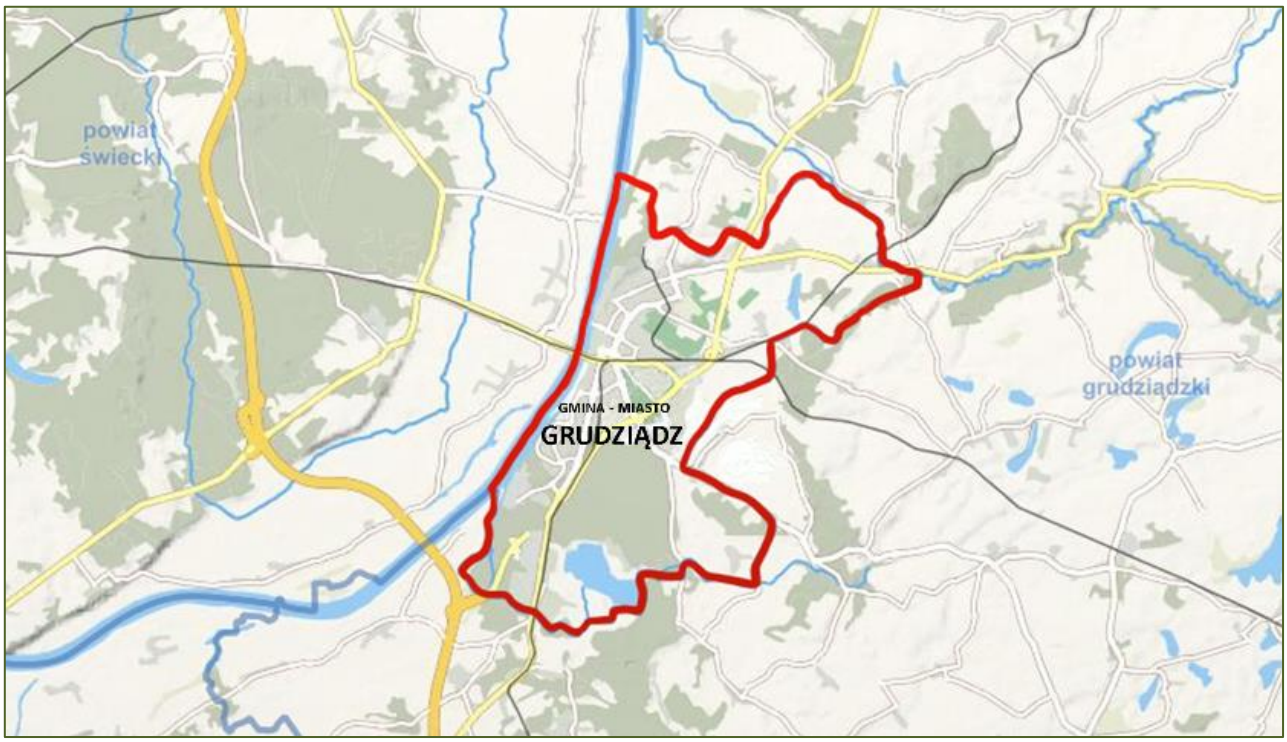

Źródło: Geoportal – Infostrada Kujaw i Pomorza, http://geoportal.mojregion.info

Gmina miasto - Grudziądz jest członkiem LGD „Grudziądzki Spichlerz", a dokumentem potwierdzającym jest uchwała nr XIII/123/15 Rady Miejskiej Grudziądza z 28 października 2015 r. (w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do LGD). Miasto nie jest członkiem innych LGD, które ubiegają się o wybór do realizacji LSR na lata 2014-2020, ani też podmiotem, który zobowiązał się do współpracy w zakresie realizacji LSR z inną LGD.

3. Potencjał LGD „Grudziądzki Spichlerz”

3.1 Opis sposobu powstania

Lokalna Grupa Działania w Grudziądzu powstała dzięki inicjatywie członków Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Grudziądzu skupiającej w swych szeregach pięciu przedstawicieli sektora publicznego i pięciu przedstawicieli sektora pozarządowego. Proces budowy partnerstwa w LGD rozpoczął się we wrześniu 2015 roku podczas szeregu spotkań zarówno indywidualnych jak i grupowych oraz zbierania opinii niezbędnych do nakreślenia celów i działań RLKS. Budowę partnerstwa rozpoczęto od znalezienia i zachęcenia potencjalnych liderów poszczególnych sektorów, kandydatów do Lokalnej Grupy Działania. Ks. Marek Borzyszkowski - Przewodniczący Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Grudziądzu, już na posiedzeniach Rady wskazywał na korzyści i możliwości płynące z zacieśnienia współpracy pomiędzy różnymi sektorami. Tak idea utworzenia Lokalnej Grupy Działania za pośrednictwem Urzędu Miejskiego w Grudziądzu i Miejskiej Rady Pożytku Publicznego zaczęła być rozpowszechniana.

Na zebraniu w dniu 4 września 2015 r. omówiono sposoby zainicjowania LGD w Grudziądzu, ustalono termin pierwszego spotkania informacyjnego oraz wybrano organizację, która złoży wniosek na działania przygotowawcze. Następnie przystąpiono do promocji LGD oraz zbierania deklaracji członkowskich w sektorach: publicznym, gospodarczym, społecznym i wśród mieszkańców. Na Walne Zebranie Członków w dniu 10 listopada przybyło 72 członków, którzy uchwalili założenie Stowarzyszenia, jego statut, wybrali Komitet Założycielski, ustalili liczbę członków Zarządu LGD, Rady LGD i Komisji Rewizyjnej oraz wybrali Zarząd LGD, Radę LGD i Komisję Rewizyjną. W wyniku konsultacji przyjęto nazwę LGD „Grudziądzki Spichlerz”, która nawiązuje z jednej strony do grudziądzkich spichrzy będących historyczną wizytówką miasta, a z drugiej strony do gromadzenia zboża na chleb czyli symbolicznego miejsca wokół którego gromadzą się wszyscy ludzie: władza publiczna, przedsiębiorcy, organizacje, które chcą pomagać innym i mieszkańcy. Po WZC złożono dokumenty rejestrowe w Krajowym Rejestrze Sądowym w Toruniu a w dniu 12 lutego 2016 r. uzyskano wpis do rejestru. Na jednym ze spotkań określono misję grudziądzkiej LGD w następującej formule: „Misją Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz” jest wpływanie na rozwój społeczno-gospodarczy Grudziądza ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”.

3.2 Doświadczenie

Wśród władz samorządowych gminy – miasto Grudziądz oraz najaktywniejszych organizacji pozarządowych od wielu lat rodziły się różnego rodzaju inicjatywy mające na celu ożywienie społeczno-gospodarcze miasta.

Dowodem na to jest szereg zrealizowanych projektów, w ramach których partnerstwo publiczno-społeczne (sektor pozarządowy) miało kluczowy wpływ na końcowy efekt działań.

Warto wyszczególnić chociażby takie projekty jak:

a) „Rewitalizacja społeczna grudziądzkiej Starówki”, który stanowił uzupełnienie przeprowadzonej przez samorząd rewitalizacji Starego Miasta. Celem projektu była aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców tego obszaru. Najważniejsze działania: szkolenia zawodowe, staże zawodowe, roboty publiczne, usługi wspierające doradztwo zawodowe, warsztaty psychologiczne, warsztaty pedagogiczne, indywidualne poradnictwo psychologiczne, indywidualne poradnictwo pedagogiczne, skierowanie do mieszkania adaptacyjnego 3 osób bezdomnych, zatrudnienie opiekuna mieszkania adaptacyjnego, streetworking, szkolenia zawodowe.
   Grupy docelowe objęte projektem: 130 mieszkańców miasta Grudziądza, w tym 80 bezrobotnych, 40 dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, 10 osób bezdomnych.
   Partnerzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, Grudziądzkie Centrum Caritas, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta;
b) „Pierwszy krok do samodzielności”. Celem projektu było prowadzenie różnorodnych kompleksowych, zintegrowanych działań i usług, które wpisują się w pojęcie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Najważniejsze działania: doradztwo zawodowe indywidualne i warsztatowe, warsztaty z aktywnego poszukiwania pracy, staże, roboty publiczne.
   Grupy docelowe objęte projektem: 420 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.
   Partnerzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, Grudziądzkie Centrum Caritas;
c) „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż”. Celem projektu było utworzenie skoordynowanego systemu współpracy instytucjonalnej wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu bezrobocia lub pozostawania w trwałym pokoleniowym bezrobociu

i niemożności wyjścia z systemu świadczeń pomocy społecznej, a także testowe wypracowanie nowych instrumentów rodzinnej aktywizacji i integracji społecznej. Najważniejsze działania: szkolenia, warsztaty, spotkania integracyjne (festyny) oraz zajęcia kulturalno-sportowe, a także zajęcia edukacyjne dla dzieci. W module prozatrudnieniowym przewidziano usługi związane z planowaniem ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz usługi szkolenia zawodowego.
Grupy docelowe objęte projektem: 10 rodzin wielodzietnych.
Partnerzy: Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, Urząd Miejski w Grudziądzu, Grudziądzkie Centrum Caritas im. Błogosławionej Juty, Grudziądzkie Centrum Ekonomii Społecznej „POMOST", Grudziądzki Klub Sportowy „OLIMPIA", Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Nieruchomościami Sp. z o.o.

3.3 Reprezentatywność – struktura partnerstwa

W skład LGD wchodzą przedstawiciele sektora publicznego, społecznego i gospodarczego oraz mieszkańcy. Poniżej przedstawiona jest struktura członków LGD z uwzględnieniem reprezentowanego sektora.

Wykres 1. Struktura członków LGD wg sektorów

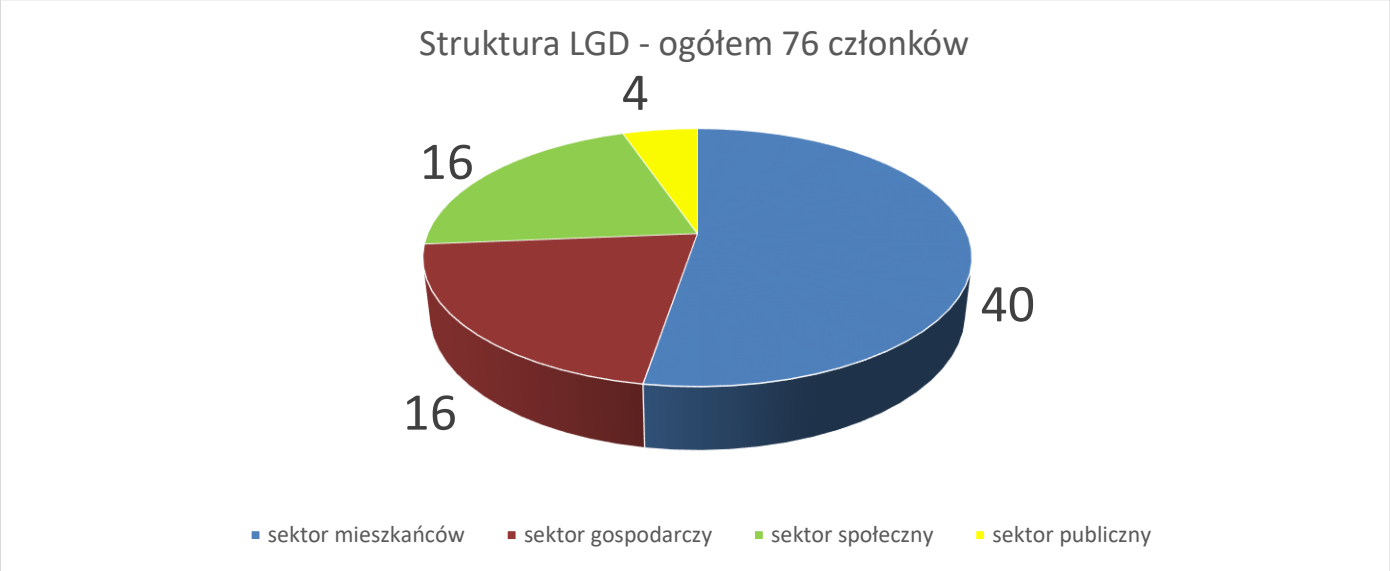

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z powyższym wykresem struktura LGD odzwierciedla równość szans dla poszczególnych grup interesów. Sektor społeczny reprezentują organizacje pozarządowe o niezwykle zróżnicowanych misjach i celach statutowych, co z pewnością wpłynie na szerokie spektrum proponowanych przedsięwzięć. Z kolei sektor gospodarczy reprezentują przedsiębiorcy nie tylko reprezentujący odmienne branże, ale również wykazujący doświadczenie w działaniach aktywizujących w ramach projektów realizowanych na terenie Grudziądza.
Partnerstwo jakim jest LGD „Grudziądzki Spichlerz" korzystając ze wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 11 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 podejmować będzie działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie), w tym osoby defaworyzowane ze względu na dostęp do rynku pracy (kobiety, osoby do 30 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby długotrwale bezrobotne).

3.4 Organ decyzyjny – Rada LGD

Zgodnie ze statutem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz" Rada LGD jest jednym z organów Stowarzyszenia. Jest ona odpowiedzialna za wybór operacji na poziomie lokalnym i ma zapewnić, że wybrane operacje są zgodne ze strategią. W skład Rady LGD zgodnie z art. 32 ust. 2 lit. B Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. wchodzą przedstawiciele sektorów: publicznego, społecznego, gospodarczego oraz mieszkańców, z zastrzeżeniem, że ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa

interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji. Przedstawiciele sektora publicznego w składzie Rady LGD stanowią mniej niż 30% składu tegoż organu. Do wyłącznej kompetencji Rady LGD należy wybór operacji oraz ustalanie kwoty wsparcia w myśl art. 34 ust.3 lit. F Rozporządzenia nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., które mają być realizowane w ramach LSR.
W skład Rady LGD wchodzi o 6 do 10 członków wybieranych przez Walne Zebranie Członków spośród członków Stowarzyszenia (aktualnie Rada LGD ma 9 członków), spośród nieograniczonej liczby kandydatów w głosowaniu większością głosów w obecności co najmniej co najmniej ½ + 1 członków Stowarzyszenia uprawnionych do głosowania. W celu sprawnego funkcjonowania Rady LGD oraz podniesienia wiedzy i kompetencji - członkowie wezmą udział w szkoleniach, których zakres obejmował będzie ocenę wniosków oraz zapisów LSR.

3.5 Zwięzły opis rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym

Organ decyzyjny jakim jest Rada LGD dokonuje wyboru operacji zgodnie z zapisami w Regulaminie organizacyjnym Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz" oraz w procedurach wyboru operacji. Powyższe dokumenty zapewniają przejrzystość oraz jawność podejmowanych decyzji.
Po przeprowadzeniu etapu promocji i informacji dla beneficjentów oraz zamknięciu naboru wniosków Członkowie Rady LGD są zawiadamiani o miejscu i terminie posiedzenia Rady LGD. Materiały na posiedzenia przygotowywane są przez Biuro LGD. Posiedzenie rozpoczyna się podpisaniem listy obecności przez członków Rady LGD oraz stwierdzeniem quorum i parytetu. Jeżeli quorum oraz parytet zostały zachowane Przewodniczący otwiera obrady. Członkowie Rady LGD podpisują Deklarację bezstronności na podstawie której Przewodniczący uzupełnia rejestr interesów członków organu decyzyjnego. Wnioski stanowiące przedmiot posiedzenia oceniane są przez członków Rady LGD w zakresie trzech podstawowych obszarów:

a) ocena wymogów formalnych,
b) ocena zgodności operacji z LSR,
c) ocena operacji wg lokalnych kryteriów wyboru LGD.

3.6 Zasady funkcjonowania LGD

3.6.1 Organami Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz" są:

a) Walne Zebranie Członków,
b) Zarząd Stowarzyszenia,
c) Rada,
d) Komisja Rewizyjna.

Najwyższą władzą Stowarzyszenia jest Walne Zebranie Członków. Do jego kompetencji należy przede wszystkim uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, wybór, odwołanie i uzupełnienie członków organów LGD, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu LGD, Rady LGD i Komisji Rewizyjnej, w szczególności dotyczących projektów realizowanych w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju.
Do kompetencji Zarządu LGD należy m.in. przyjmowanie nowych członków Stowarzyszenia, reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działanie w jego imieniu, kierowanie bieżącą pracą Stowarzyszenia, realizacja LSR zgodnie z zasadami wynikającymi z określonych przepisów w tym ogłaszanie konkursów na projekty, ich przyjmowanie i przedkładanie Radzie LGD, celem dokonania wyboru projektów do realizacji w ramach LSR. Zarząd LGD zwołuje Walne Zebranie Członków.
Do zadań Komisji Rewizyjnej należy natomiast kontrola działalności statutowej i finansowej Stowarzyszenia.
Statut Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz" szczegółowo precyzuje kompetencje Rady LGD. Głównym jej zadaniem jest wybór operacji, czyli projektów, które mają być realizowane w ramach LSR oraz ustalenie kwoty wsparcia.
Organ decyzyjny Stowarzyszenia formowany jest w sposób gwarantujący, że żadna grupa interesu, nie może mieć w nim więcej niż 49% praw głosu przy podejmowaniu decyzji.
Zgodnie z procedurami wyboru i oceny, w procesie decyzyjnym zostały zastosowane rozwiązania gwarantujące:

a) zachowanie określonego parytetu poszczególnych sektorów przy ocenie i wyborze operacji,
b) bezstronność w podejmowaniu decyzji poprzez składanie w toku procedury oceniania i wyboru operacji tzw. deklaracji bezstronności,
c) jawność procesu wyboru poprzez udostępnianie procedur i protokołów z posiedzeń Rady LGD do wiadomości publicznej,

d) możliwość odwołania się wnioskodawców od niekorzystnych dla nich decyzji Rady LGD,
e) wybór operacji, w największym stopniu uwzględniających potrzeby grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR.

3.6.2 Zasady funkcjonowania LGD – najważniejsze wewnętrzne dokumenty

Statut Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz"
Statut stanowi najważniejszy dokument wewnętrzny regulujący strukturę LGD. Dokument w przejrzysty i obiektywny sposób określa procedury funkcjonowania i podejmowania decyzji przez Stowarzyszenie. Zmiana statutu wymaga podjęcia uchwały przez Walne Zebranie Członków większością 2/3 głosów, przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków Stowarzyszenia. Statut zawiera również wymagania jakie powinni spełnić kandydaci na członków Zarządu LGD oraz Rady LGD.

Regulamin organizacyjny Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz"
Regulamin Rady LGD określa organizację wewnętrzną, zasady i procedury funkcjonowania organu decyzyjnego. Przyjęcie oraz ewentualne zmiany w zapisach regulaminu Rady LGD uchwalane są na posiedzeniu Walnego Zebrania Członków zwykłą większością głosów przy obecności, co najmniej 1/3 ilości członków uprawnionych do głosowania. Regulamin określa m. in.: wymagania względem potencjalnych członków Rady LGD oraz obowiązki wynikające z funkcji członka Rady LGD, zasady zwoływania i posiedzeń organu decyzyjnego, skład organu decyzyjnego, rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny, zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji, metodologię prowadzenia posiedzeń Rady LGD oraz zasady protokołowania posiedzeń organu decyzyjnego.

Regulamin Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz"
Regulamin reguluje zasady funkcjonowania Biura LGD, zakres działań pracowników Biura LGD, uprawnienia i kompetencje dyrektora Biura LGD, sposób zatrudniania i wynagradzania pracowników, porządek w procesie pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika. Ponadto regulamin określa procedurę rekrutacji pracowników Biura LGD, wymagania niezbędne oraz zakres obowiązków. Przyjęcie Regulaminu Biura LGD oraz wprowadzenie w nim ewentualnych zmian wymaga podjęcia uchwały Zarządu LGD „Grudziądzki Spichlerz".

Regulamin Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz"
Regulamin reguluje szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Walnego Zebrania Członków, szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie powołania organów LGD, tryb i zasady podejmowania uchwał oraz metodologię protokołowania posiedzeń Walnego Zebrania Członków.
Regulamin uchwalany jest przez Walne Zebranie Członków, zwykłą większością głosów przy obecności, co najmniej 1/3 ilości członków uprawnionych do głosowania.

Regulamin Zarządu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz"
Regulamin pracy Zarządu LGD precyzuje uprawnienia i zadania Zarządu LGD wskazane w statucie stowarzyszenia. Określa tryb zwoływania posiedzeń i organizacji pracy, w tym zwoływania posiedzeń, podejmowania uchwał i dokumentowania przebiegu posiedzeń.

Regulamin Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz"
Regulamin reguluje szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz". Regulamin wskazuje również system prowadzenia kontroli, a także sposób dokumentowania przebiegu czynności kontrolnych. Dokument określa procedurę postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości oraz przekazywania zaleceń Zarządowi LGD.

3.6.3 Potencjał ludzki LGD

Podział funkcji pomiędzy Walne Zebranie Członków, Zarząd LGD, Komisję Rewizyjną oraz Radę LGD ma na celu lepszą koordynację oraz szybsze i sprawniejsze działanie Stowarzyszenia, a także zapewnienie przejrzystości i jawności podejmowanych decyzji.
W skład Zarządu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz" wchodzą przedstawiciele różnych sektorów. Członkowie Zarządu LGD posiadają wieloletnie doświadczenie zawodowe w różnych dziedzinach, co daje gwarancję sprawnego i efektywnego zarządzania Stowarzyszeniem. Poza tym, od wielu lat znani są również

z wysokiej aktywności społecznej i zaangażowania w inicjatywy na rzecz społeczeństwa obywatelskiego co ma niebagatelne znaczenie w kontekście charakterystyki obszaru objętego LSR.
Stowarzyszenie do realizacji swoich celów i sprawnego funkcjonowania stworzy Biuro LGD, w którym zostanie zatrudniony Dyrektor Biura LGD oraz Specjaliści ds. administracyjnych i animacji lokalnej. Regulamin funkcjonowania Biura LGD szczegółowo określa zasady rekrutacji oraz kryteria, które powinni spełniać potencjalni kandydaci. Na tej podstawie Zarząd LGD, angażuje odpowiednią kadrę, która posiada stosowne kwalifikacje, kompetencje oraz doświadczenie zawodowe. Dobór odpowiednich osób do obsługi Biura LGD jest niezwykle ważny, ponieważ na tym zespole opiera się warunek sprawnej realizacji LSR.

Pracownicy Biura LGD będą podlegali ocenie zarówno w kontekście jakości prowadzonego doradztwa i szkoleń, jak również efektywności realizowanych zadań z zakresu animacji lokalnej i współpracy. Szczegóły dotyczące sposób oceny jakości i częstotliwości dokonywanych pomiarów określa Regulamin Biura LGD.
Jedną z podstawowych zasad podejścia RLKS jest fakt, iż partnerstwo jest odpowiedzialne za wybór operacji na poziomie lokalnym i ma zapewnić, że wybrane operacje są zgodne ze strategią LSR. Dlatego też osoby zaangażowane w pracę na rzecz LGD powinny mieć odpowiednie kompetencje i zasoby do tworzenia i zarządzania procesami rozwoju na poziomie lokalnym. Pożądanym byłoby także, aby wiedza i doświadczenie osób zaangażowanych do pełnienia wybranych funkcji w organach/biurze odpowiadały również zakresowi merytorycznemu LSR.
Wiedza i umiejętności pracowników Biura LGD oraz członków Rady LGD będą stale podnoszone poprzez obowiązkowe uczestnictwo w szkoleniach zaplanowanych i opisanych w planie szkoleń.

Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR

Lokalna Strategia Rozwoju została przygotowana przy szerokim udziale lokalnej społeczności i zaangażowaniu przedstawicieli wszystkich sektorów, na których oparte jest działanie LGD tj. przedstawicieli sektora społecznego, gospodarczego, publicznego oraz mieszkańców Grudziądza. Na wszystkich kluczowych etapach przygotowania LSR zostały wykorzystane zróżnicowane metody partycypacyjne, które zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 1. Metody partycypacyjne wykorzystane podczas opracowania kluczowych etapów przygotowania LSR

Metoda	Etap przygotowania LSR				
	Etap 1: Diagnoza i analiza SWOT	Etap 2: Określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania	Etap 3: Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru	Etap 4: Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji	Etap 5: Przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR
1. Otwarte spotkania konsultacyjne	☑	☑	☑	☑	☑
2. Zogniskowane wywiady grupowe	☑	☑	☑	☑	☑
3. Indywidualne wywiady pogłębione	☑	☑	☑	☑	☑
4. Badania ankietowe	☑				☑
5. Fiszki projektowe		☑			
6. Konsultacje internetowe	☑	☑	☑	☑	☑
7. Zespół ds. wsparcia przygotowania LSR	☑	☑	☑	☑	☑
8. Biuro konsultacji	☑	☑	☑	☑	☑

1. Otwarte spotkania konsultacyjne

Forma ta stanowiła kluczowy element partycypacyjnego procesu przygotowania LSR. Odbyły się trzy spotkania, które przyniosły szereg propozycji wykorzystanych w ostatecznej wersji tego dokumentu:
- pierwsze otwarte spotkanie konsultacyjne odbyło się 18 września 2015 roku (liczba uczestników: 24 osoby, tematyka: przedstawienie idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS), tematyki dotyczącej partycypacyjnego charakteru tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) a także możliwości dofinansowania LSR oraz funkcjonowania LGD ze środków EFS),
- drugie otwarte spotkanie konsultacyjne odbyło się 30 listopada 2015 roku (liczba uczestników: 37 osób, tematyka spotkania: diagnoza obszaru objętego LSR; analiza SWOT; wstępne określenie celów i wskaźników LSR),
- ostatnie otwarte spotkanie konsultacyjne odbyło się 16 lutego 2016 roku (liczba uczestników: 27 osób, tematyka spotkania: omówienie sposobu wyboru i oceny operacji oraz sposobu ustanawiania kryteriów wyboru; budżet LSR; zasady monitorowania i ewaluacji, plan komunikacji).

2. Zogniskowane wywiady grupowe

Przeprowadzone zostały cztery zogniskowane wywiady grupowe, według przygotowanego scenariusza, które moderowali członkowie Zespołu ds. wsparcia przygotowania LSR:
- dla sektora publicznego (8 uczestników) – 19 stycznia 2016 r.,
- dla sektora społecznego (9 uczestników) – 21 stycznia 2016 r.,

- dla sektora gospodarczego (12 uczestników) – 26 stycznia 2016 r.,
- dla mieszkańców obszaru objętego LSR (12 uczestników) – 28 stycznia 2016 r.

Wywiady pozwoliły uzyskać informacje dotyczące oczekiwań poszczególnych grup i sposobów rozwiązań najważniejszych problemów z wykorzystaniem lokalnego potencjału.

3. Indywidualne wywiady pogłębione

Przeprowadzono sześć wywiadów, które wniosły szereg istotnych uwag i propozycji do opracowywanego dokumentu LSR. Wywiady zostały przeprowadzone w grudniu 2015 roku (1 wywiad dot. Etapu 1: Diagnoza i analiza SWOT) oraz w lutym 2016 roku (dot. pozostałych etapów opracowania LSR).

4. Badania ankietowe

Przeprowadzone zostały dwa badania ankietowe, które miały istotny wpływ na opracowanie LSR:
1) dotyczące w szczególności mocnych i słabych stron Grudziądza w obszarze społeczno-gospodarczym oraz propozycji działań, których realizacja przyczyniłaby się do wzrostu aktywizacji społecznej mieszkańców i pomocy osobom z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (listopad 2015 r., wpłynęło 67 ankiet),
2) dotyczące planu komunikacji LSR [styczeń 2016 r., wpłynęły 84 ankiety, w tym dzięki przyjętemu sposobowi ankietyzacji (bezpośrednio – w stołówce Grudziądzkiego Centrum Caritas, Powiatowym Urzędzie Pracy w Grudziądzu, Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, w trakcie zogniskowanego wywiadu grupowego dla mieszkańców Grudziądza oraz poprzez stronę internetową LGD) udało się uzyskać odpowiedzi od dużej grupy osób defaworyzowanych na rynku pracy].

5. Fiszki projektowe

W drugiej połowie stycznia 2016 roku przeprowadzona została akcja gromadzenia konkretnych propozycji projektowych (z wykorzystaniem formularza w postaci tzw. fiszki projektowej), które zostały wykorzystane do opracowania przez Zespół ds. wsparcia przygotowania LSR propozycji wskaźników LSR oraz planu działania na lata 2016-2023.

6. Konsultacje internetowe

Przez cały okres prac nad LSR wszystkie bieżące informacje dotyczące postępów prac, w tym materiały z otwartych spotkań konsultacyjnych i założenia poszczególnych, kluczowych elementów LSR były umieszczane na stronie internetowej LGD (oraz dodatkowo wysyłane pocztą elektroniczną członkom Stowarzyszenia), co umożliwiało zgłaszanie uwag lub propozycji każdemu mieszkańcowi obszaru objętego LSR oraz przedstawicielom sektora społecznego, gospodarczego i publicznego.

7. Zespół ds. wsparcia przygotowania LSR

Jego rolą było zapewnienie niezbędnego wsparcia merytorycznego i organizacyjnego w procesie tworzenia LSR, w tym przygotowywania materiałów niezbędnych do efektywnego przeprowadzenia spotkań konsultacyjnych (przedstawienie wstępnych założeń, katalogu dostępnych działań, niezbędnych danych liczbowych, w tym statystycznych), moderowania spotkań konsultacyjnych a także zredagowanie LSR z wykorzystaniem propozycji, opinii i wniosków dotyczących LSR pochodzących od przedstawicieli lokalnej społeczności i podmiotów działających na terenie miasta. Liczne spotkania Zespołu odbywały się przez cały okres tworzenia LSR oraz konsultowania jej zapisów.

8. Biuro konsultacji

Zapewniona została możliwość zgłaszania przez każdego mieszkańca Grudziądza uwag i propozycji dotyczących przygotowania LSR osobiście w Biurze LGD (otwartym trzy razy w tygodniu, przez 4 godziny każdego dnia), a także drogą telefoniczną i e-mailową. Pracownicy Biura LGD przekazywali także informacje dotyczące opracowania LSR miedzy innymi drogą e-mailową (oraz newsletterem) i telefoniczną (w szczególności do członków LGD oraz osób, które przekazały swoje dane kontaktowe w trakcie otwartych spotkań konsultacyjnych), poprzez stronę internetową www.lgd.grudziadz.pl, stronę internetową Grudziądzkiego Centrum Caritas im. Błogosławionej Juty oraz plakaty, a także w drodze materiałów przekazywanych do lokalnych mass mediów. Ponadto na głównej stronie Urzędu Miejskiego w Grudziądzu został umieszczona informacja dotycząca pierwszego otwartego spotkania konsultacyjnego, baner informujący o drugim spotkaniu konsultacyjnym, a następnie baner reklamujący stronę internetową LGD.

Ostatnim zaplanowanym elementem partycypacyjnego przygotowania Lokalnej Strategii Rozwoju jest jej przedstawienie Walnemu Zebraniu Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz" (25 lutego 2016 roku).

Szczegółowe dane dotyczące procesu partycypacyjnego przygotowania LSR zawiera raport, którego załącznikami są między innymi ankiety badawcze, raporty ze zogniskowanych wywiadów pogłębionych oraz indywidualnych wywiadów pogłębionych. Raport ten stanowi podsumowanie działań podjętych w ramach współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego projektu pt. „Pomoc na wsparcie przygotowawcze realizowane przez Grudziądzkie Centrum Caritas na obszarze miasta Grudziądz" (projekt nr RPKP.11.01.00-04-0001/15 – realizowany w ramach Osi priorytetowej 11 Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność, Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020).

Rozdział III. Diagnoza - opis obszaru i ludności

1. Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup

W oparciu o dostępne dane statystyczne, ustalenia Zespołu ds. wsparcia przygotowania LSR a także wyniki badań (zogniskowanych wywiadów grupowych, indywidualnego wywiadu pogłębionego) oraz otwarte spotkania konsultacyjne określone zostały grupy szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji LSR, które można podzielić na dwie kategorie:

a) osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie), czyli osoby spełniające wymogi „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020", w tym osoby defaworyzowane ze względu na dostęp do rynku pracy (kobiety, osoby do 30 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby długotrwale bezrobotne),

b) organizacje pozarządowe i lokalni liderzy, których zaangażowanie jest kluczowym czynnikiem sukcesu lokalnych inicjatyw.

Problemy wyżej wskazanych grup zostały opisane w punkcie 4 (Opis rynku pracy), 5 (Przedstawienie działalności sektora społecznego, w tym integracja/rozwój społeczeństwa obywatelskiego) oraz 6 (Wskazanie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk) niniejszego rozdziału.

2. Charakterystyka demograficzna ludności

Obszar Grudziądza na dzień 31 grudnia 2013 roku zamieszkiwało 97 676 osób (gęstość zaludnienia wyniosła 1691 osób na 1 km^2). W ostatnich latach obserwowana jest stała tendencja spadku liczby mieszkańców miasta, co ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Ludność Grudziądza w latach 2010-2014

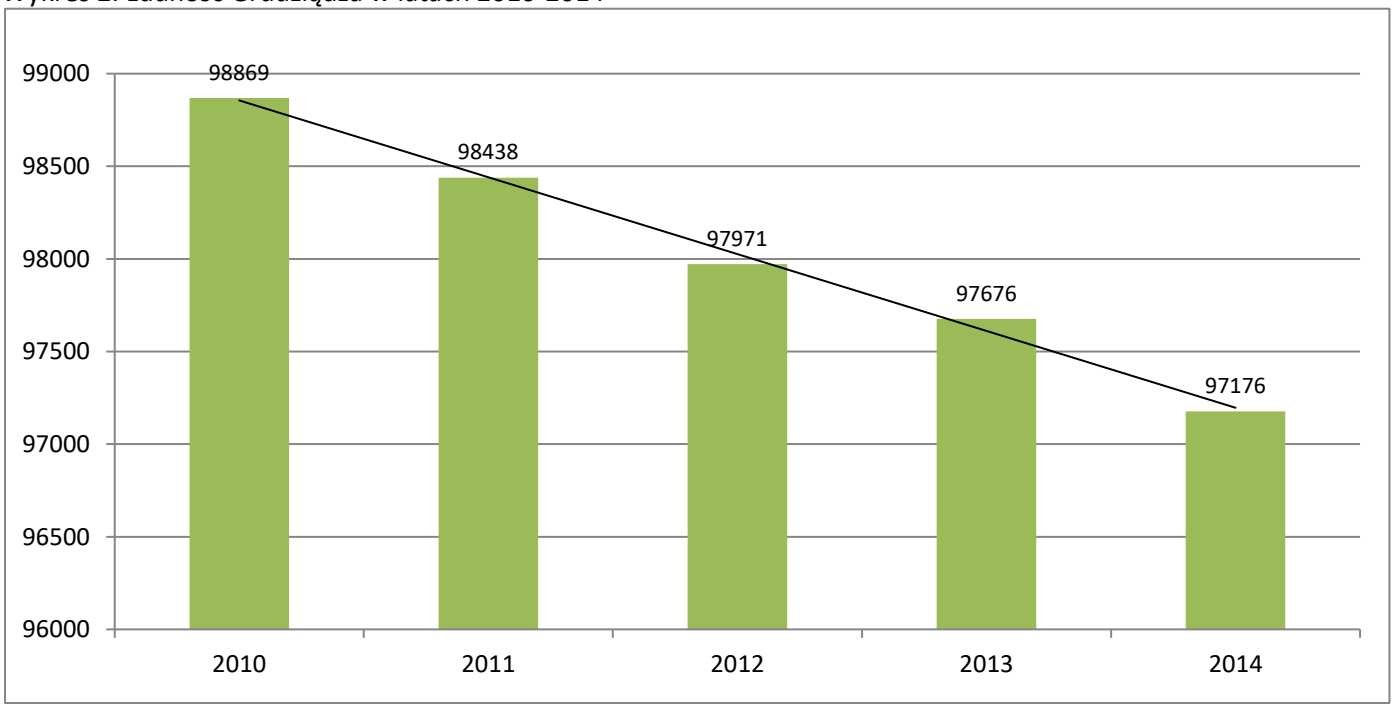

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Poniżej przedstawiona została struktura ludności Grudziądza według wieku i płci. Najliczniejszą grupę mieszkańców Grudziądza stanowią osoby w wieku produkcyjnym (62,92%).

Tabela 2. Struktura ludności wg wieku i płci (stan na dzień 31.12.2013 r.)

Liczba ludności			Struktura wiekowa**								
			Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym			Liczba ludności w wieku produkcyjnym			Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym		
ogółem	M*	K*	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K
97 676	46 562	51 114	17 164	8 868	8 296	61 460	32 106	29 354	19 052	5 588	13 464

* M – mężczyźni, K – kobiety

** ludność w wieku przedprodukcyjnym – do 17 lat, ludność w wieku produkcyjnym (ludność w wieku zdolności do pracy – dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet – 18-59 lat), ludność w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Prognozy ludności dla Grudziądza są niekorzystne (Tabela 3). Odnotować należy przede wszystkim duży prognozowany wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, które na koniec 2013 roku stanowiły 19,51%, zaś w 2025 roku mogą stanowić 24,57%, a w 2050 roku już ponad 1/3 mieszkańców (32,71%). Prognozowany jest również dalszy spadek liczby mieszkańców Grudziądza (o 16644 osoby w stosunku do roku 2014 tj. o 17,12%), co może stanowić istotną barierę dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.

Tabela 3. Prognoza ludności (opracowana na bazie Narodowego Spisu Powszechnego 2011)

	ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
prognoza na rok 2020	94 158	15 700	57 583	20 875
%	100,00%	16,67%	61,16%	22,17%
prognoza na rok 2025	91 213	14 565	54 234	22 414
%	100,00%	15,97%	59,46%	24,57%
prognoza na rok 2030	87 943	12 678	52 405	22 860
%	100,00%	14,42%	59,59%	25,99%
prognoza na rok 2040	80 532	10 869	48 122	21 541
%	100,00%	13,50%	59,76%	26,75%
prognoza na rok 2050	72 522	9 644	39 156	23 722
%	100,00%	13,30%	53,99%	32,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Na obraz demograficzny obszaru objętego LSR składają się także ujemny przyrost naturalny na 1000 ludności (-1,8 w 2012 r., -2,3 w 2013 r., -1,1 w 2014 r.), który jest jeszcze mniej korzystny niż wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego (0,2 w 2012 r., -0,3 w 2013 r., 0,0 w 2014 r.) a także dla całego kraju (0,0 w 2012 r., -0,5 w 2013 r., 0,0 w 2014 r.).

Czynnikami wpływającymi na zmniejszającą się liczbę mieszkańców Grudziądza są również migracje (wewnętrzne i zagraniczne). Proces ten w ujęciu statystycznym ilustrują poniższe wykresy. Elementami, które mają dominujące znaczenie dla występowania tendencji migracyjnych są obecnie procesy suburbanizacyjne, poszukiwanie atrakcyjniejszych warunków życia i zatrudnienia poza granicami kraju oraz rosnąca konkurencyjność dużych ośrodków miejskich (z atrakcyjną ofertą edukacji na poziomie wyższym i atrakcyjniejszym rynkiem pracy).

Wykres 3. Grudziądz – saldo migracji wewnętrznych – w latach 2010-2014

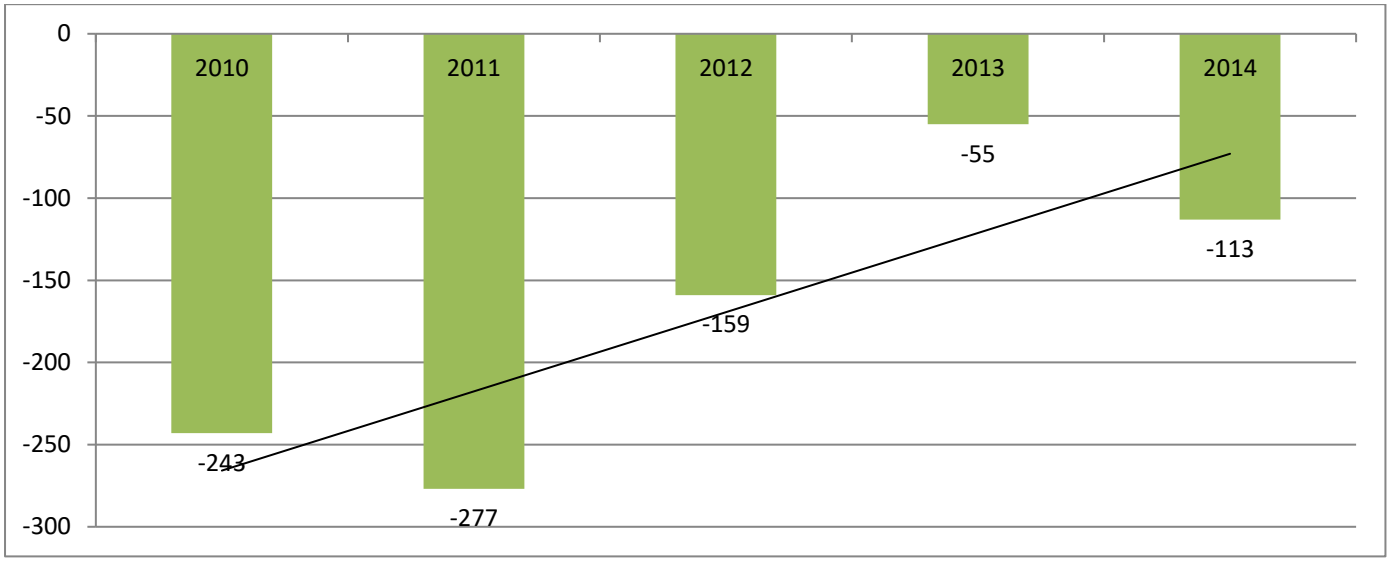

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Wykres 4. Grudziądz – saldo migracji zagranicznych - w latach 2010-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

4. Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej), branż z potencjałem rozwojowym (informacja o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru)

Grudziądz pełni ważną rolę w regionie jako silny ośrodek administracyjny i gospodarczy. Dogodne położenie miasta w układzie transportowym kraju (w szczególności w sąsiedztwie autostrady A1) i spójny miejski system komunikacji wewnętrznej to atuty, które zachęcają do inwestowania w ostatnich latach kolejne duże przedsiębiorstwa z branży logistycznej i produkcyjnej.
Atrakcyjność walorów turystycznych, rekreacyjnych (kompleksy leśne, jeziora wraz infrastrukturą wypoczynkową, rozbudowywany system ścieżek rowerowych) i uzdrowiskowych (eksploatowane źródła solankowych wód geotermalnych) miasta stanowią bazę (wciąż nie wykorzystaną w wystarczającym stopniu) do rozwoju sektora usługowego w Grudziądzu.
Struktura wykształcenia (Tabela 4) mieszkańców Grudziądza odpowiada charakterystyce gospodarczej miasta, w której dominuje produkcja przemysłowa, logistyka i usługi nie wymagające wysokiej specjalizacji. Widoczny jest w tym zakresie znaczący udział osób z wykształceniem zawodowym (szczególnie w porównaniu do innych miast na prawach powiatu z województwa kujawsko-pomorskiego), a także niewielki udział osób z wykształceniem wyższym.

Tabela 4. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia

Obszar	ogółem	wyższe	średnie i policealne	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
woj. kujawsko-pomorskie	1 818 902	255 989	536 508	459 158	95 680	361 945	20 873
%	100,00%	14,07%	29,50%	25,24%	5,26%	19,90%	1,15%
Bydgoszcz	322 814	70 116	110 590	67 603	13 587	4 1564	2 383
%	100,00%	21,72%	34,26%	20,94%	4,21%	12,88%	0,74%
Toruń	180 947	41 789	61 779	34 257	7 373	22460	1 394
%	100,00%	23,09%	34,14%	18,93%	4,07%	12,41%	0,77%
Grudziądz	86 325	11 184	27 724	21 723	3 970	15 268	727
%	100,00%	12,96%	32,12%	25,16%	4,60%	17,69%	0,84%
Włocławek	103 274	17 206	34 723	22 457	4 608	17 084	1 003
%	100,00%	16,66%	33,62%	21,75%	4,46%	16,54%	0,97%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, Narodowy Spis Powszechny 2011, www.stat.gov.pl

Obszar objęty LSR posiada rozbudowaną infrastrukturę związaną z edukacją i kształceniem zawodowym, do której zaliczają się szkoły i placówki oświatowe (źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy – miasta Grudziądz w roku szkolnym 2014/2015):

a) prowadzone przez gminę – miasto Grudziądz, tj.
- 1 żłobek miejski,
- 8 przedszkoli miejskich,
- 15 szkół podstawowych, w tym 2 specjalne,
- 12 gimnazjów, w tym 2 specjalne,
- 14 szkół ponadgimnazjalnych, w tym 1 specjalna,
- Centrum Kształcenia Praktycznego,
- Ognisko Pracy Pozaszkolnej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Zespół Placówek Młodzieżowych „Bursa";

b) niepubliczne, w tym:
- 2 szkoły podstawowe,
- 2 gimnazja,
- 30 szkół ponadgimnazjalnych, z tego 28 szkoły posiadających uprawnienia szkoły publicznej,
- 9 przedszkoli,
- 2 Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,
- 1 internat dla chłopców szkół ponadgimnazjalnych - Bursa,
- 1 ośrodek rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczy,
- 2 specjalne ośrodki wychowawcze,
- 19 placówek kursowych.

Warte podkreślenia jest fakt realizacji w ostatnich latach szeregu działań i przedsięwzięć mających na celu rozbudowę bazy edukacyjnej i wzrost jakości kształcenia zawodowego w grudziądzkich szkołach – w szczególności dzięki wykorzystaniu środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Jednym z takich projektów było realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przedsięwzięcie pt. „Nowa jakość kształcenia w grudziądzkich szkołach zawodowych", którego celem było uatrakcyjnienie i podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez współpracę i konsultowanie z przedsiębiorcami programów nauczania i programów praktyk, organizację zajęć dodatkowych i uzupełniających oraz zakup nowoczesnego wyposażenia pracowni i sal lekcyjnych. Inicjatywy tego typu są niezwykle ważne dla dalszego rozwoju szkolnictwa zawodowego w Grudziądzu i stanowią ważny element wpływający na rozwój gospodarczy miasta i ograniczenie problemu bezrobocia ludzi młodych na lokalnym rynku pracy.
Mocnym punktem Grudziądza jest także dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa, która stwarza możliwość doskonalenia umiejętności w takich dyscyplinach jak piłka nożna, siatkówka, siatkówka, piłka ręczna, pływanie, lekkoatletyka, sporty walki, podnoszenie ciężarów, kolarstwo, wioślarstwo, tenis stołowy czy szachy. Na terenie miasta znajdują się między innymi boiska piłkarskie, kompleksy boisk „Orlik", korty tenisowe, kryte pływalnie i hale sportowe.
Poziom przedsiębiorczości w Grudziądzu jest na niskim poziomie – zarówno na tle regionu, jak i w porównaniu z innymi miastami powyżej 20 tys. mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim, co ilustruje poniższa tabela.

Tabela 5. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności (lata 2010-2014)

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
województwo kujawsko-pomorskie	886	879	897	914	919
Bydgoszcz	1200	1182	1201	1208	1195
Toruń	1159	1171	1209	1247	1265
Brodnica	877	863	880	888	903
Chełmno	850	847	860	872	876
Grudziądz	831	805	812	826	828
Inowrocław	910	909	922	933	924
Włocławek	1049	1011	1027	1040	1038

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Obserwowany jest również długoletni trend spadkowy w zakresie liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON (w 2014 roku było o 12,84% mniej podmiotów niż w roku 2003), choć należy odnotować niewielki wzrost w tym zakresie począwszy od roku 2012. Szczegółowe dane za lata 2003-2014 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Grudziądz – podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

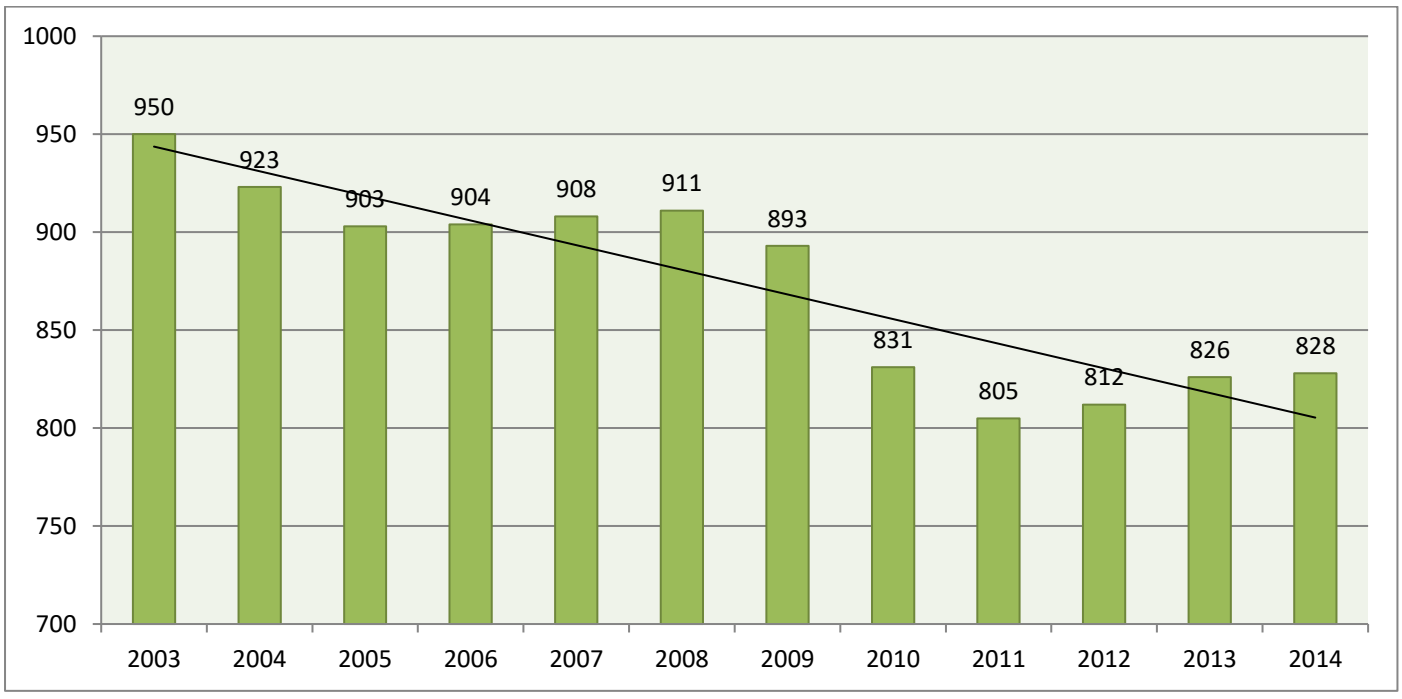

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Szczegółowy podział podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON według podziału na sektor publiczny i prywatny przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (stan na dzień 31.12.2014 r.)

podmioty gospodarki narodowej ogółem	8042
sektor publiczny - ogółem	284
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	131
sektor publiczny - spółki handlowe	14
sektor prywatny - ogółem	7758
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	6091
sektor prywatny - spółki handlowe	529
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	71
sektor prywatny - spółdzielnie	36
sektor prywatny - fundacje	8
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	152

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

W trakcie zogniskowanego wywiadu pogłębionego dla przedstawicieli sektora społecznego oraz dla mieszkańców Grudziądza podkreślany była niewystarczająca ilość inicjatyw z zakresu gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej. Dla zobrazowania tej sytuacji – w Grudziądzu funkcjonuje tylko jedna spółdzielnia socjalna (stan na dzień 16.02.2016 roku).

Kolejnym wskaźnikiem, który pokazuje niski poziom przedsiębiorczości w Grudziądzu jest liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym (nieznacznie niższy od wskaźnika dla województwa kujawsko-pomorskiego, ale już znacznie niższy od wskaźników najsilniejszych gospodarczo ośrodków w regionie, tj. Bydgoszczy i Torunia). Dane te zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 7. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym (lata 2010-2014)

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
woj. kujawsko-pomorskie	10,5	10,4	10,5	10,7	10,8
Bydgoszcz	13,7	13,4	13,5	13,6	13,4
Toruń	12,7	12,7	13,1	13,6	13,8
Brodnica	10,5	10,2	10,3	10,3	10,6
Chełmno	9,5	9,4	9,5	9,7	9,6
Grudziądz	10,2	9,8	9,8	10,0	10,1
Inowrocław	10,9	10,8	10,9	11,1	11,0
Włocławek	12,2	11,7	11,8	12,0	12,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Istotnym problemem jest niski poziom wynagrodzeń w Grudziądzu na tle województwa (co obrazuje poniższy wykres), jak i kraju – wynosząc zaledwie 79,8% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto średniej krajowej (wg danych Banku Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl). Poziom wynagrodzeń poza czynnikami związanymi z lokalnym rynkiem pracy (np. dominacją rynku pracodawcy w przypadku Grudziądza) jest także ściśle powiązany z regionalną i krajową koniunkturą gospodarczą. Korzystna koniunktura może przynosić nowe miejsca pracy i wzrost wynagrodzeń, zaś zahamowanie wzrostu gospodarczego może skutkować spadkiem dochodów mieszkańców Grudziądza, a w konsekwencji także wzrostem liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Wykres 6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób) - rok 2014

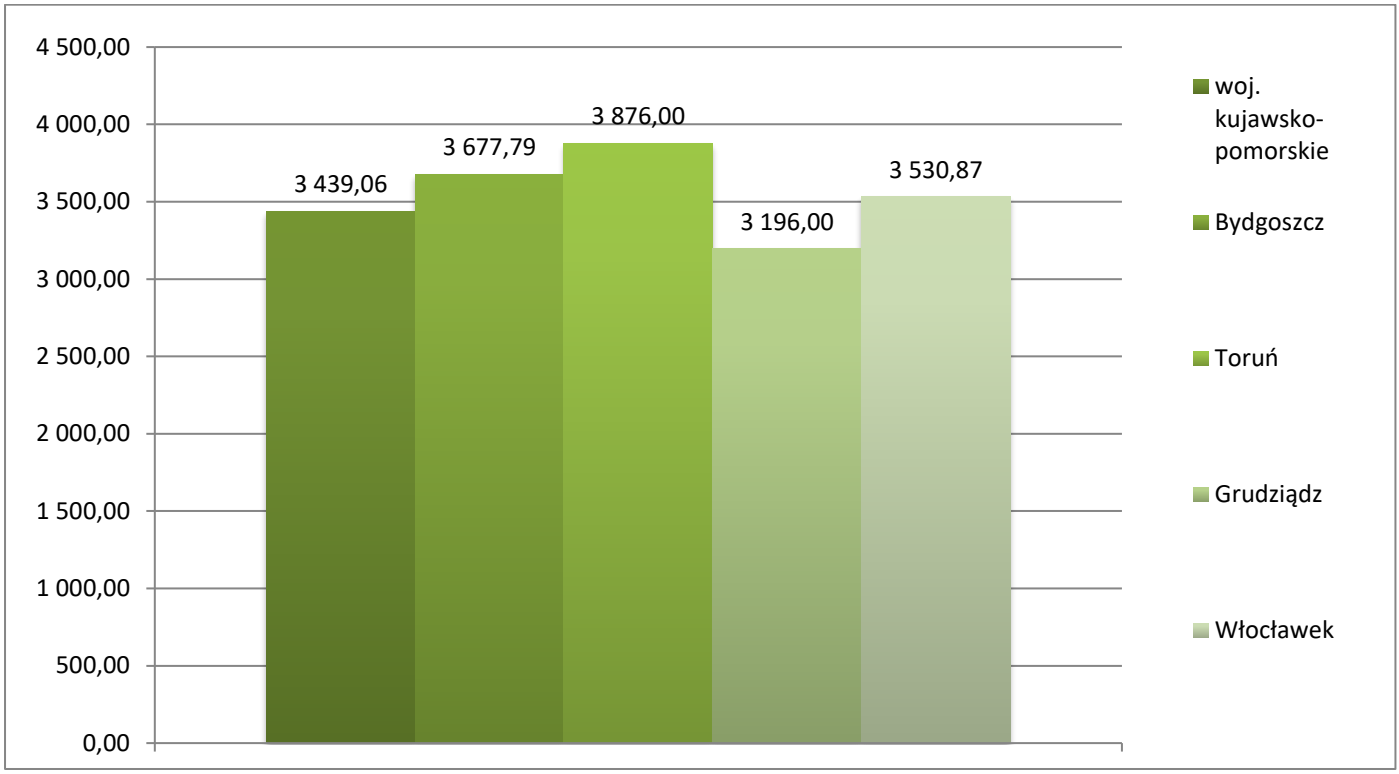

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Elementem, który miał szczególnie istotne znaczenie dla rozwoju Grudziądza w ostatnich latach była wysoka absorpcja środków unijnych w ramach pespektywy finansowej 2007-2013, która pozwoliła między innymi na realizację projektów dotyczących miejskiego systemu komunikacyjnego (Trasa Średnicowa, modernizacja sieci tramwajowej), rewitalizacji obszaru ujętego w Lokalnym Programie Rewitalizacji, inwestycji w infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną, projektów rozbudowujących bazę edukacyjną szkół zawodowych czy szeregu projektów z zakresu edukacji, rynku pracy i sfery społecznej (współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego). Szansą na dalszy rozwój jest efektywne wykorzystanie środków unijnych w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

4. Opis rynku pracy (poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia - liczba bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym, charakterystyka grup pozostających poza rynkiem pracy)

Transformacja ustrojowa i upadek dużych grudziądzkich przedsiębiorstw przemysłowych na początku lat 90. XX wieku (skutkujący wysokim poziomem bezrobocia utrzymującym się przez kolejne dwie dekady) oraz brak w następnych latach inwestycji w mieście generujących istotną liczbę nowych miejsc pracy sprawiły, że aktywna polityka rynku pracy prowadzona głównie przez Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu (w tym poprzez realizację szeregu projektów dofinansowanych między innymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego) nie przekładała się na znaczące spadki bezrobocia rejestrowanego.

Systematycznie poprawiająca się od kilku lat sytuacja na lokalnym rynku pracy (Tabela 8) jest efektem konsekwentnie prowadzonej aktywnej polityki rynku pracy w połączeniu z notowanymi od kilku lat nowymi, dużymi inwestycjami o charakterze produkcyjnym i logistycznym.

Tabela 8. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
województwo kujawsko-pomorskie	17,0	17,0	18,1	18,2	15,5
Bydgoszcz	8,0	7,9	8,6	8,8	7,4
Toruń	8,2	8,1	9,6	10,4	8,1
Grudziądz	22,5	22,3	22,6	20,9	16,4
Włocławek	19,5	19,8	21,3	20,3	18,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Poniższy wykres stanowi potwierdzenie wskazanego trendu spadkowego w zakresie bezrobocia rejestrowanego w Grudziądzu.

Wykres 7. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%) – w latach 2010-2014

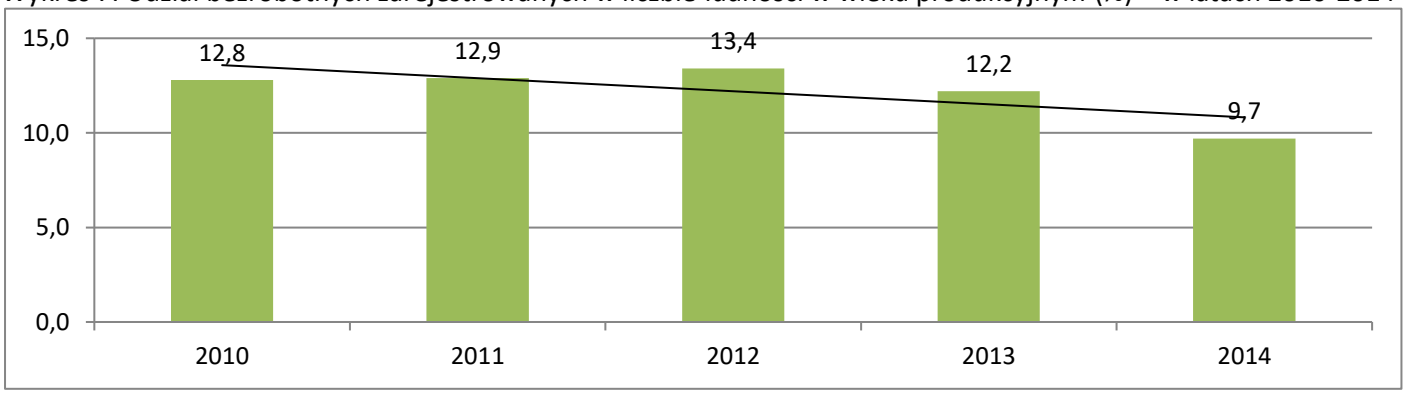

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Potwierdzeniem niekorzystnej struktury bezrobocia w Grudziądzu są dane przedstawione w poniższej tabeli. Stanowią one również potwierdzenie pod względem statystycznym trafności wyboru grup defaworyzowanych ze względu na dostęp do rynku pracy (wskazanych w punkcie 1 niniejszego rozdziału). Istotnym problemem dla lokalnej społeczności jest długotrwałe bezrobocie, które powoduje skutki w sferze ekonomicznej (mniejsza siła nabywcza mieszkańców, degradacja ekonomiczna jednostki i rodziny, rozszerzanie się sfery ubóstwa), społecznej (zmniejszanie się zdolności do uzyskania zatrudnienia, degradacja zawodowa, zagrożenie patologią społeczną) i psychospołecznej.

Tabela 9. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy (stan w dniu 30.06.2015 r.)

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy		ogółem	kobiety	kobiety (%)
		4 350	2 520	57,93
w tym	do 30 roku życia	1 039	694	66,79
	w tym do 25 roku życia	465	307	66,02
	długotrwale bezrobotne	2 945	1 778	60,37
	powyżej 50 roku życia	1 751	786	44,89
	posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	1 032	850	82,36
	posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	5	5	100,00
	niepełnosprawni	241	124	51,45

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

W trakcie zogniskowanych wywiadów grupowych oraz otwartego spotkania konsultacyjnego jako istotną szansę dla lokalnego rynku pracy wskazywano rozwój szkolnictwa zawodowego oraz wyższego zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.

5. Przedstawienie działalności sektora społecznego, w tym integracja/rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Grudziądzki sektor społeczny pod względem ilościowym znajduje się poniżej średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego (Tabela 10).

Tabela 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców (lata 2010-2014)

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
województwo kujawsko-pomorskie	25	26	27	28	29
Bydgoszcz	27	28	29	30	32
Toruń	41	43	45	48	51
Brodnica	25	28	29	30	30
Chełmno	35	35	36	36	39
Grudziądz	14	15	15	15	16
Inowrocław	17	18	19	20	21
Włocławek	25	26	28	29	30

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

W Krajowym Rejestrze Sądowym w kategorii „Zarejestrowane stowarzyszenia, inne organizacje społ. i zawodowe, fundacje, ZOZ" zarejestrowane były 153 podmioty, z tego 13 posiadało status Organizacji Pożytku Publicznego (źródło: Wyszukiwarka podmiotów w Krajowym Rejestrze Sądowym na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości - https://ems.ms.gov.pl, stan na dzień 11.01.2016 r.).

Podkreślić należy, że niska aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców to czynniki, które były wskazywane w trakcie otwartego spotkania konsultacyjnego, zogniskowanych wywiadów grupowych oraz indywidualnego wywiadu pogłębionego. W trakcie tych spotkań wskazywano także na niedostateczny potencjał kadrowy, organizacyjny, prawny i finansowy organizacji pozarządowych, a także ich niewystarczającą aktywność w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania działalności.

Istotnym czynnikiem wpływającym na potencjał organizacji działających na terenie Grudziądza oraz na skalę prowadzonej przez nie działalności (w szczególności dotyczącej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym) ma wsparcie ze strony lokalnego samorządu (Tabela 11).

Tabela 11. Dane dotyczące organizacji pozarządowych działających na obszarze Grudziądza, współpraca gminy - miasto Grudziądz z organizacjami pozarządowymi

	2012	2013	2014
Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert	21	24	20
Liczba ofert złożonych w otwartych konkursach ofert	159	155	161
Liczba ofert złożonych w trybie pozakonkursowym	3	6	8
Liczba zawartych umów w ramach otwartych konkursów ofert	147	146	147
Liczba zawartych umów w trybie pozakonkursowym	1	2	7
Liczba zrealizowanych zadań zleconych w ramach otwartych konkursów ofert	145	140	142
Liczba zrealizowanych zadań zleconych w trybie pozakonkursowym	1	2	7
Liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów, którym zlecono realizację zadań	58	53	53
Środki finansowe na realizację zadań publicznych z budżetu miasta przekazane organizacjom [w zł]	6 393 125,10	7 331 830,40	8 407 622,35
Liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na terenie gminy – miasto Grudziądz (na dzień 31 grudnia)	117	123	123
Liczba imprez i wydarzeń organizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty, które Prezydent Grudziądza objął patronatem	14	17	21

Źródło: Sprawozdania z realizacji Programów współpracy gminy - miasto Grudziądz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za lata 2011-2014, www.bip.grudziadz.pl

Jednym z wyznaczników stopnia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jest aktywność społeczna i polityczna mieszkańców, dla której podstawowym wskaźnikiem jest frekwencja wyborcza. Dane przedstawione poniżej pokazują, że w kilku ostatnich wyborach grudziądzanie wykazywali niższą aktywność od tej notowanej na poziomie kraju (szczegółowe dane znajdują się w poniższej tabeli).

Tabela 12. Frekwencja w wyborach w latach 2011-2014

	Frekwencja w kraju	Frekwencja w Grudziądzu
Wybory do Sejmu RP – 2011 rok	48,92%	46,44%
Wybory do Senatu RP – 2011 rok	48,92%	46,45%
Wybory do Parlamentu Europejskiego – 2014 rok	23,83%	21,87%
Wybory samorządowe – sejmiki – 2014 rok	47,21%	41,63%
Wybory samorządowe – rady gmin – 2014 rok	45,54%	41,81%
Wybory Prezydenta RP – I tura – 2015 rok	48,96%	45,00%
Wybory Prezydenta RP – II tura – 2015 rok	55,34%	52,38%
Wybory do Sejmu RP – 2015 rok	50,92%	46,69%
Wybory do Senatu RP – 2015 rok	50,91%	46,66%

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza, www.pkw.gov.pl

6. Wskazanie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk

Kumulację problemów społecznych miasta dotyczących obszaru Grudziądza widać szczególnie w porównaniu do innych miast na prawach powiatu z terenu województwa kujawsko-pomorskiego (Wykres 8).

Wykres 8. Indeks zagrożenia ubóstwem w województwie kujawsko-pomorskim (miasta na prawach powiatu)

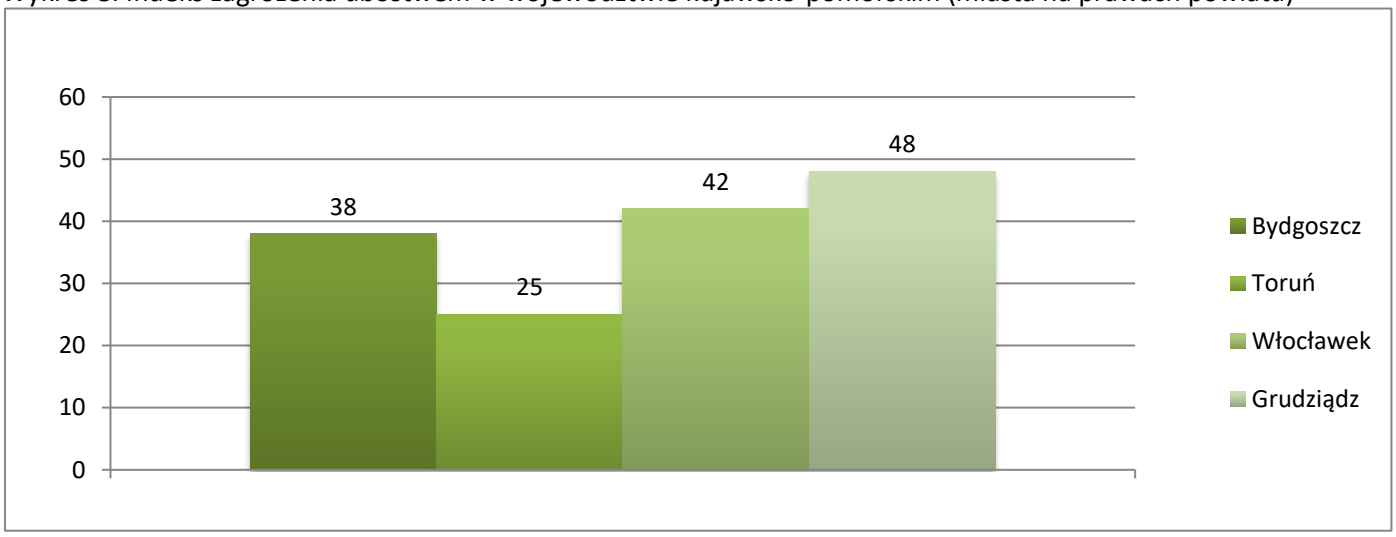

Najniższa wartość indeksu : 25 (Toruń)

Najwyższa wartość indeksu : 84 (gmina Boniewo)

Średnia arytmetyczna dla wszystkich gmin w województwie kujawsko-pomorskim: 54,7

Źródło: Indeks zagrożenia ubóstwem w województwie kujawsko-pomorskim, ROPS w Toruniu, 2012.

Szczególnie wymiernym wyznacznikiem mówiącym o skali problemów jest liczba osób i rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej – dane za lata 2012-2014 przedstawione zostały w poniżej tabeli. Cechą szczególnie widoczną jest wysoki udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń (który nawet nieznacznie rośnie przy spadku osób ogółem, którym przyznano świadczenia o 11,62% pomiędzy rokiem 2012 a 2014). Jako zagrożenie zewnętrzne zidentyfikować można w tym przypadku ustanawianie przepisów prawnych z obszaru polityki społecznej utrwalających postawy bierne tych osób (szczególnie w odniesienie do rynku pracy).

Tabela 13. Grudziądz: liczba osób i rodzin, którym przyznano świadczenie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
Liczba osób	10 944	10 943	9 672
w tym: osoby długotrwale korzystające	5 148	5 377	5 301
Liczba rodzin	5 534	5 547	5 054
Liczba osób w rodzinach	11 950	11 979	10 537

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej dla gminy M. Grudziądz (za lata 2012-2014)

Podkreślić należy, że grupą społeczną, która jest w sposób szczególny podatna na zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym są osoby starsze. Z kolei czynnikiem, który może stanowić szansę w obliczu starzejącego się społeczeństwa miasta jest rozwój instrumentów prawnych i ekonomicznych wspierających gospodarkę senioralną. Poniżej przedstawione zostały powody przyznania pomocy społecznej mieszkańcom Grudziądza w latach 2012-2014.

Tabela 14. Powody przyznania pomocy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
Ubóstwo (%)	80	81	79
Bezrobocie (%)	73	70	70
Niepełnosprawność (%)	32	32	33
Długotrwała lub ciężka choroba (%)	27	22	23
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (%)	27	22	3*
Alkoholizm (%)	12	11	12
Narkomania (%)	1	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa (%)	4	11	9
Przemoc w rodzinie (%)	6	9	11

* okoliczność ta jest wskazywana wśród rodzin objętych nadzorem kuratora nad wykonywaną władzą rodzicielską, opieką asystenta rodziny, a także rodzin biologicznych dzieci pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto ujmowana jest w sytuacji potwierdzonych zgłoszeń ze środowiska o nieprawidłowym funkcjonowaniu nieletnich. W latach 2012 i 2013 bezradność interpretowana była szerzej i dotyczyła również bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza u osób nie posiadających innej okoliczności do przyznania pomocy a spełniających kryteria dochodowe.
Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej dla gminy M. Grudziądz (za lata 2012-2014)

Podkreślić należy wagę jaką ma rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, które stanowią również obszary o szczególnie dużej koncentracji problemów społecznych. Instrumentem, który pozwalał na inwestowanie w sferę infrastrukturalną oraz społeczną był w perspektywie 2007-2013 Lokalny Program Rewitalizacji. Kontynuacja realizacji rewitalizacji (z większym niż dotychczas naciskiem na zmiany w sferze społecznej) w perspektywie 2014-2020 została wskazana w trakcie partycypacyjnego procesu tworzenia LSR jako szczególnie istotna szansa dla obszaru objętego LSR. Innym czynnikiem, który był wskazywany (w szczególności w trakcie otwartego spotkania konsultacyjnego oraz zogniskowanego wywiadu pogłębionego) jest niewystarczająca oferta działań aktywizacyjnych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób starszych.

7. Wykazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR (innej niż spójność przestrzenna)

Obok spójności przestrzennej obszar Grudziądza cechuje też:
a) spójność administracyjna (miasto na prawach powiatu),
b) spójność komunikacyjna (zwiększona w ostatnich latach dzięki aktywnemu wykorzystaniu środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na rozbudowę układu drogowego oraz modernizację sieci tramwajowej),
c) geograficzna (położenie w Kotlinie Grudziądzkiej – mezoregionie Doliny Dolnej Wisły),
d) historyczna,
e) gospodarcza.
Najistotniejsze znaczenie dla realizacji LSR ma jednak spójność problemowa w wymiarze społecznym, w tym w szczególności dotycząca czynników dotyczących w sposób szczególny osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, takich jak bezrobocie, bierność na rynku pracy i długotrwałe korzystanie z pomocy społecznej.

Rozdział IV. Analiza SWOT

Waga	Mocne strony - S	Słabe strony - W	Waga
0,20	Silna pozycja Grudziądza w regionie jako ośrodka administracyjnego i gospodarczego	Niska aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców oraz mała liczba aktywnych liderów społecznych	0,20
0,15	Dogodne położenie Grudziądza w układzie transportowym kraju i spójny miejski system komunikacji wewnętrznej	Niewystarczająca ilość inicjatyw z zakresu gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej	0,10
0,15	Atrakcyjne walory turystyczne, rekreacyjne i uzdrowiskowe	Niski poziom wynagrodzeń na tle województw/a i kraju	0,10

0,15	Liczne i unikatowe zabytki historyczne oraz szeroka oferta kulturalna	Bezrobocie z niekorzystną strukturą	0,10
0,20	Rozbudowana infrastruktura związana z edukacją i kształceniem zawodowym	Niewystarczająca oferta działań aktywizacyjnych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	0,20
0,15	Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa	Zmniejszająca się liczba mieszkańców	0,05
		Wysoka liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej i bierność tych osób na rynku pracy	0,20
		Zdegradowane i wymagające rewitalizacji obszary miejskie	0,05
Waga	**Szanse - O**	**Zagrożenia - T**	**Waga**
0,30	Efektywne wykorzystanie wsparcia unijnego w kolejnych latach wzmacniające potencjał społeczny i gospodarczy Grudziądza	Pogłębianie się niekorzystnych tendencji demograficznych	0,25
0,10	Rozwój szkolnictwa zawodowego oraz wyższego zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy	Przepisy prawne z obszaru polityki społecznej utrwalające postawy bierne	0,25
0,25	Rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna zdegradowanych obszarów miejskich	Zahamowanie wzrostu gospodarczego skutkujące spadkiem dochodów ludności i wzrostem liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	0,25
0,20	Korzystna koniunktura gospodarcza przynosząca nowe miejsca pracy i wzrost wynagrodzeń	Rosnąca konkurencyjność dużych ośrodków miejskich	0,25
0,15	Rozwój instrumentów prawnych i ekonomicznych wspierających gospodarkę senioralną (tzw. „srebrną gospodarkę”)		

Analizę SWOT opracowano w oparciu o diagnozę strategiczną z uwzględnieniem metod partycypacyjnych angażujących lokalną społeczność poprzez badanie ankietowe, otwarte spotkanie konsultacyjne, indywidualny wywiad pogłębiony).

Zarówno na etapie badania ankietowego, jak i w otwartego spotkania konsultacyjnego, zaangażowani byli na równych zasadach przedstawiciele wszystkich sektorów, na których oparte jest LGD, tj. przedstawiciele sektora społecznego, publicznego, gospodarczego oraz mieszkańców, co ma swoje odbicie zarówno w wynikach ankiet, jak i w liście obecności uczestników otwartego spotkania konsultacyjnego.

Na wszystkich etapach opracowania Analizy SWOT brano pod uwagę rekomendacje, uwagi i opinie lokalnej społeczności. Wszystkie czynniki wykorzystane w Analizie SWOT zostały wypracowane, wraz z przypisaniem poszczególnych wag w trakcie otwartego spotkania konsultacyjnego, a po ich zredagowaniu poddane zostały konsultacjom społecznym poprzez stronę internetową LGD.

Po zakończeniu ostatniego etapu konsultacji społecznych Zespół ds. wsparcia przygotowania LSR opracował Analizę SWOT z uwzględnieniem powiązań pomiędzy poszczególnymi czynnikami. Analizę prowadzono od wewnątrz do zewnątrz (Analiza SWOT) i od zewnątrz do wewnątrz (Analiza TOWS).
Przeprowadzona Analiza strategiczne wskazała, że przy istniejącej konfiguracji czynników wewnętrznych i zewnętrznych oraz ustalonych wagach, najbardziej pożądaną opcją działania jest **strategia konkurencyjna** (mini-maxi).

Tabela 15. Wyniki analizy SWOT i wybór strategii

	Szanse	**Zagrożenia**
Mocne strony	**Strategia agresywna**	**Strategia konserwatywna**
	Liczba interakcji	Liczba interakcji
	32	23
	Ważona liczba interakcji	Ważona liczba interakcji
	6,25	4,95
Słabe strony	**Strategia konkurencyjna**	**Strategia defensywna**
	Liczba interakcji	Liczba interakcji
	42	33
	Ważona liczba interakcji	Ważona liczba interakcji
	7,85	5,90

Oznacza to przewagę słabych stron nad mocnymi, ale z jednoczesnym sprzyjającym układem warunków zewnętrznych, czyli przewagą szans nad zagrożeniami. Dlatego też Lokalna Strategia Rozwoju ukierunkowana jest na maksymalne wykorzystaniu szans w otoczeniu w celu zniwelowania słabych stron (od strony TOWS) oraz na redukowanie zidentyfikowanych słabości w celu wykorzystania pojawiających się w otoczeniu zewnętrznym szans (od strony SWOT).

Tabela 16. Analiza powiązań czynników analizy SWOT z diagnozą strategiczną (Rozdziałem III. Diagnoza – opis obszaru i ludności)

Mocne strony	Odniesienie do diagnozy	Słabe strony	Odniesienie do diagnozy
Silna pozycja Grudziądza w regionie jako ośrodka administracyjnego i gospodarczego	III.3	Niska aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców oraz mała liczba aktywnych liderów społecznych	III.5
Dogodne położenie Grudziądza w układzie transportowym kraju i spójny miejski system komunikacji wewnętrznej	III. 3	Niewystarczająca ilość inicjatyw z zakresu gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej	III.3
Atrakcyjne walory turystyczne, rekreacyjne i uzdrowiskowe	III.3	Niski poziom wynagrodzeń na tle województw/a i kraju	III.3
Liczne i unikatowe zabytki historyczne oraz szeroka oferta kulturalna	III.3	Bezrobocie z niekorzystną strukturą	III.4
Rozbudowana infrastruktura związana z edukacją i kształceniem zawodowym	III.3	Niewystarczająca oferta działań aktywizacyjnych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	III.6
Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa	III.3	Zmniejszająca się liczba mieszkańców	III.2

		Wysoka liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej i bierność tych osób na rynku pracy	III.6
		Zdegradowane i wymagające rewitalizacji obszary miejskie	III.6
Szanse	Odniesienie do diagnozy	Zagrożenia	Odniesienie do diagnozy
Efektywne wykorzystanie wsparcia unijnego w kolejnych latach wzmacniające potencjał społeczny i gospodarczy Grudziądza	III.3	Pogłębianie się niekorzystnych tendencji demograficznych	III.2
Rozwój szkolnictwa zawodowego oraz wyższego zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy	III.4	Przepisy prawne z obszaru polityki społecznej utrwalające postawy bierne	III.6
Rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna zdegradowanych obszarów miejskich	III.6	Zahamowanie wzrostu gospodarczego skutkujące spadkiem dochodów ludności i wzrostem liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	III.3
Korzystna koniunktura gospodarcza przynosząca nowe miejsca pracy i wzrost wynagrodzeń	III.3	Rosnąca konkurencyjność dużych ośrodków miejskich	III.2
Rozwój instrumentów prawnych i ekonomicznych wspierających gospodarkę senioralną (tzw. „srebrną gospodarkę”)	III.6		

Rozdział V. Cele i wskaźniki

Niniejszy rozdział porządkuje wyniki prac społeczności lokalnej, członków LGD „Grudziądzki Spichlerz" oraz Zespołu ds. wsparcia przygotowania LSR.

Aktywny udział członków LGD reprezentujących poszczególne sektory w realizowanych zróżnicowanych formach konsultacji, pozwolił zebrać dostateczny materiał, który posłużył do precyzyjnego nakreślenia celu ogólnego, celów szczegółowych LSR. Prezentowane między innymi podczas zogniskowanych wywiadów grupowych fiszki projektowe umożliwiły ponadto planowanie przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje. Jednocześnie stanowią autentyczną odpowiedź na największe bolączki i problemy będące przeszkodą w rozwoju społeczno – gospodarczym Grudziądza.

1. Schemat celów LSR i powiązanych przedsięwzięć wraz z informacją o źródłach finansowania

Cel ogólny 1.0

Wzmocnienie roli kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Grudziądza

Cel szczegółowy 1.1

Wzrost aktywności społecznej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku

Cel szczegółowy 1.2

Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku

Przedsięwzięcie 1.1.1

Włączenie społeczne mieszkańców objętych LSR

Przedsięwzięcie 1.1.2

Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja

Przedsięwzięcie 1.2.1

Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców objętych LSR

Źródło finansowania:
Europejski Fundusz Społeczny
RPO WK-P 2014-2020

Źródło finansowania:
Europejski Fundusz Społeczny
RPO WK-P 2014-2020

Źródło finansowania:
Europejski Fundusz Społeczny
RPO WK-P 2014-2020

2. Specyfikacja i opis celu ogólnego, przypisanych mu celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz nawiązanie do konsultacji społecznych i powiązanie z analizą SWOT oraz diagnozą obszaru

Cel szczegółowy 1.1 Wzrost aktywności społecznej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku		
Wskaźnik rezultatu	**Wykorzystane metody partycypacyjne**	**Uzasadnienie powiązania celu i wskaźnika rezultatu z analizą SWOT i diagnozą obszaru**
W1.1.1	- otwarte spotkania, konsultacyjne, - zogniskowane wywiady grupowe, - indywidualny wywiad pogłębiony, - fiszki projektowe, - konsultacje internetowe, - Zespół ds. wsparcia przygotowania LSR, - Biuro konsultacji	Cel szczegółowy 1.1 jest ściśle powiązane z następującymi problemami wskazanymi w diagnozie obszaru objętego LSR oraz analizie SWOT: - niewystarczającą ofertą działań aktywizacyjnych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, - problemami społecznymi zdegradowanych i wymagających rewitalizacji obszarów miejskich, - niską aktywnością społeczną i obywatelską mieszkańców oraz małą liczbą aktywnych liderów społecznych, - niewystarczającą ilością inicjatyw z zakresu gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej, - niedostatecznym potencjałem kadrowym, organizacyjnym, prawnym i finansowym organizacji pozarządowych, - niewystarczającą aktywnością NGO w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania działalności.
Cel szczegółowy 1.2 Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku		
W1.2.1 W1.2.2 W1.2.3	- otwarte spotkania, konsultacyjne, - zogniskowane wywiady grupowe, - indywidualny wywiad pogłębiony, - fiszki projektowe, - konsultacje internetowe, - Zespół ds. wsparcia przygotowania LSR, - Biuro konsultacji	Cel szczegółowy 1.2 odnosi się wprost do następujących problemów wskazanych w diagnozie obszaru objętego LSR oraz analizie SWOT: - niewystarczającej oferty działań aktywizacyjnych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, - problemów społecznych zdegradowanych i wymagających rewitalizacji obszarów miejskich, - bezrobocia z niekorzystną strukturą, - wysokiej liczby osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej i bierność tych osób na rynku pracy.

3. Wykazanie zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR

Strategia LSR bezpośrednio nawiązuje do osi priorytetowej 11. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, DZIAŁANIE 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR, Cel szczegółowy: Wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju.
Prezentowany w LSR cel ogólny oraz poszczególne cele szczegółowe są zgodne z celem tematycznym 9 - Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.
Ponadto LSR nawiązuje do założeń priorytetu inwestycyjnego 9vi – inwestycje dokonywane w kontekście Strategii na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

4. Przedstawienie przedsięwzięć realizowanych w ramach LSR a także wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem

Cel szczegółowy 1.1 Wzrost aktywności społecznej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku	
Przedsięwzięcie	**Opis sposobu realizacji przedsięwzięcia**
1.1.1 Włączenie społeczne mieszkańców objętych LSR	W ramach przedsięwzięcia realizowane będą operacje polegające na wdrażaniu działań z zakresu wzmacniania kapitału społecznego oraz włączenia społecznego. W ramach typów operacji zakłada się realizację kompleksowych działań na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenia. Planowane są operacje w zakresie wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym takich jak: kluby młodzieżowe (w tym z programem rówieśniczym obejmujące m.in.: rówieśnicze doradztwo, edukację, liderowanie, coaching rówieśniczy) oraz inne z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym (społeczne), np. szkolne, parafialne, osiedlowe koła środowiskowe. Ponadto zaplanowano szereg działań z zakresu organizowania społeczności lokalnej oraz obywatelskiej takich jak: usługi wzajemnościowe i samopomocowe, lider lub animator aktywności lokalnej oraz obywatelskiej jak również inne rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej. Działania te będą mieć charakter kulturalny, sportowy, rekreacyjny i edukacyjny, w tym kształcenie wolontariuszy. Planuje się by część działań wdrażana była również na obszarach wytyczonych do rewitalizacji, wynikających z miejskiego programu rewitalizacji. Działania na rzecz rewitalizacji ukierunkowane mają być na wzrost aktywności społecznej oraz na zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego co powiązane jest z działaniami w ramach tego przedsięwzięcia.
1.1.2 Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja	Realizacja przedsięwzięć będzie obejmowała szereg działań w zakresie aktywizacji obywatelskiej, które przyczynią się do nabywania odpowiednich kompetencji i umiejętności przez liderów społecznych. Konsekwentne kształcenie potencjalnych liderów lokalnych wpłynie na zainteresowanie mieszkańców ideą LSR oraz przełoży się bezpośrednio na zainteresowanie grantami w ogłaszanych naborach, a także do intensyfikowania inicjatyw oddolnych. W związku z tym planuje się realizację szeregu szkoleń ogólnych dla potencjalnych wnioskodawców (w szczególności z sektora społecznego) z zakresu zarządzania projektami, zagadnień organizacyjnych i prawnych. Ponadto przewiduje się szkolenia bezpośrednio nawiązujące do nabywania umiejętności aplikowania o dotacje w ramach LSR [szkolenia z warunków i kryteriów dotyczących naboru wniosków, przygotowywania projektów oraz ich realizacji (w tym sprawozdawczości i rozliczania)].
Cel szczegółowy 1.2 Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku	
Przedsięwzięcie	**Opis sposobu realizacji przedsięwzięcia**

1.2.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców objętych LSR	W ramach przedsięwzięcia realizowane będą operacje polegające na wdrażaniu działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej (w tym szkolenia podnoszące kompetencje i/ lub dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne) mieszkańców objętych LSR oraz kluby pracy. W ramach operacji zakłada się realizację działań kompleksowych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, przygotowujących te osoby do podjęcia pracy w przedsiębiorstwach po uprzednim zorganizowaniu staży u pracodawców, w podmiotach publicznych, organizacjach pozarządowych, przedsiębiorstwach społecznych lub w ramach własnej działalności gospodarczej. Kompleksowość polegać będzie na objęciu wsparciem indywidualnym i grupowym całych rodzin, aby rozwiązując ich wszechstronne problemy, doprowadzić ostatecznie do zatrudnienia. Planuje się, aby część działań wdrażana była również na obszarach wytyczonych do rewitalizacji, wynikających z miejskiego programu rewitalizacji. Działania na rzecz rewitalizacji ukierunkowane mają być na wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz na zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego (związanego m.in. z oddaleniem od rynku pracy), co powiązane jest z działaniami w ramach tego przedsięwzięcia.

5. Specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych wraz z uzasadnieniem wyboru

Cel ogólny	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu	Uzasadnienie wyboru wskaźnika
Wzmocnienie roli kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Grudziądza	1.1 Wzrost aktywności społecznej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku	1.1.1 Włączenie społeczne mieszkańców objętych LSR	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	W1.1.1	Przyjęty wskaźnik produktu oraz wskaźnik rezultatu nawiązują do wskaźników wskazanych w RPO WK-P na lata 2014-2020.
		1.1.2 Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja	Liczba spotkań szkoleniowych dla potencjalnych Beneficjentów		Przyjęte wskaźniki produktu i rezultatu mają odzwierciedlać przyjętą logikę planowanych działań w kontekście efektywnej realizacji przedsięwzięcia, co wpłynie bezpośrednio na osiągnięcie celu szczegółowego
			Liczba osobodni konferencji, otwartych spotkań informacyjnych		
			Liczba dni szkoleń dla pracowników Biura LGD i członków Rady LGD		
			Liczba udzielonych porad indywidualnych		

	1.2 Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku	1.2.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców objętych LSR	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	W1.2.1 W1.2.2 W1.2.3	Przyjęty wskaźnik produktu oraz wskaźniki rezultatu nawiązują do wskaźników wskazanych w RPO WK-P na lata 2014-2020.

6. Źródła pozyskania danych do pomiaru

Prawidłowo prowadzony przez Biuro LGD proces monitoringu LSR dostarczy odpowiednich danych do opomiarowania stanu wskaźników produktu i wskaźników rezultatów. Monitoring prowadzony będzie na podstawie ankiet monitorujących i informacji pozyskanych od Beneficjentów oraz danych dotyczących realizacji projektów własnych. Proces pozyskiwania danych do pomiarów będzie prowadzony na bieżąco zgodnie z przyjętą procedurą monitoringu wskaźników realizacji celów. Pierwszy etap badań będzie dotyczył procesu wyboru operacji, podczas którego zostaną zgromadzone dane - wstępnie wskazujące na to, w jakim stopniu grant lub operacja przyczynią się do realizacji wskaźników określonych w LSR. Drugi etap obejmie już precyzyjne rozliczenie operacji/grantu, kiedy to zostaną rozliczane konkretne osiągnięte wskaźniki produktu i rezultatu określone w sprawozdaniu.

7. Sposób i częstotliwość dokonywania pomiaru, uaktualniania danych

Dyrektor Biura LGD będzie bezpośrednio nadzorował proces monitoringu i ewaluacji LSR co oznacza, że będzie odpowiadał za monitorowanie planu działania. Podstawowym założeniem procesu monitoringu jest pomiar postępu w realizacji zaplanowanych do osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu w stosunku do założonego planu.
Za bezpośrednią realizację monitoringu odpowiadają pracownicy Biura LGD, którzy zobowiązania są do opracowania wzorów dokumentów, sprawozdań i przedkładania ich do akceptacji Zarządowi. Podstawowym źródłem informacji o zrealizowanych zadaniach będą przede wszystkim dokumenty wewnętrzne LGD.
Dane w zakresie konkretnych produktów i rezultatów realizacji danych przedsięwzięć będą podawane przez Beneficjentów w formie ankiety monitorującej wraz z dołączoną dokumentacją potwierdzającą realizację operacji w zakresie zakładanym we wniosku o wsparcie. W uzupełnieniu do wymienionych działań, pozyskane dane będą weryfikowane podczas kontroli realizacji przedsięwzięć u Beneficjentów na podstawie dokumentacji projektowej.

8. Stan początkowy wskaźnika oraz wyjaśnienie sposobu jego ustalenia

Stan początkowy wskaźników oddziaływania został ustalony na podstawie aktualnych danych statystyki publicznej w kontekście dostępnych danych, w tym wypadku według stanu na koniec 2014 roku.
Natomiast stan początkowy wskaźników produktu oraz wskaźników rezultatu został ustalony na poziomie „0". Wynika to z faktu, że zaprojektowane produkty i rezultaty powstaną w wyniku realizacji LSR w latach 2016 -2023.

9. Stan docelowy wskaźnika oraz wyjaśnienie dotyczące sposobu jego ustalenia

Przyjęto określenie stanu docelowego wskaźników na rok 2023. Należy jednak podkreślić, że proces monitoringu i ewaluacji LSR zakłada śródokresowe badanie stanu poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu w kontekście osiągania każdego z celów szczegółowych. Podejmowane w ramach ewaluacji działania śródokresowe odbędą się w I kwartale 2018 r., w I kwartale 2021 r. oraz finalnie w I kwartale 2023 r.

Tabela 17. Cele i wskaźniki LSR

1.0	Cel ogólny	**Wzmocnienie roli kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Grudziądza**				
1.1	Cele szczegółowe	**Wzrost aktywności społecznej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku**				
1.2		**Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku**				
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	stan początkowy 2014 rok	plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
W1.0.1		Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	sztuka	16	17	GUS/BDL
W1.0.2		Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej	osoba	9672	9100	ROPS, MOPR /Ocena zasobów pomocy społecznej
		Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	stan początkowy 2015 rok	plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
W1.1.1		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	osoba	0	381	Ankiety monitorujące, sprawozdania
W.1.2.1		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	osoba	0	90	
W1.2.2		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	osoba	0	62	Ankiety monitorujące, sprawozdania
W1.2.3		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu	osoba	0	34	Ankiety monitorujące, sprawozdania
Przedsięwzięcia	**Grupy docelowe**	**Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt**	**Wskaźniki produktu**			
			Nazwa	**Jednostka miary**	**wartość początkowa 2015 rok**	**wartość końcowa 2023 rok** / **Źródło danych/sposób pomiaru**

			współpracy, aktywizacja, itp.)					
1.1.1	Włączenie społeczne mieszkańców objętych LSR	Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym grupy defaworyzowane	projekt grantowy	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoba	0	680	Ankiety monitorujące, sprawozdania
1.2.1	Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców objętych LSR	Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym grupy defaworyzowane	konkurs	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoba	0	160	Ankiety monitorujące, sprawozdania
SUMA								

Rozdział VI. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

1. Formy wsparcia operacji LSR

W ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju LGD "Grudziądzki Spichlerz" zakłada się możliwość realizacji trzech typów operacji:

- projekty grantowe, czyli operacje, które Beneficjent będący LGD udziela innym, wybranym przez siebie podmiotom (Grantobiorcom) grantów, czyli środków finansowych na realizację zadań służących osiągnięciu celu tej operacji;
- operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez Beneficjentów innych niż LGD i wybieranych przez organ decyzyjny, a następnie przedkładanych do weryfikacji do samorządu województwa;
- operacje własne LGD, w których Beneficjentem i realizatorem operacji jest LGD, stanowią rodzaj operacji kluczowych z punktu widzenia osiągnięcia celów LSR, służą dobru ogółu, realizowane są samodzielnie przez LGD i nie spotkały się z zainteresowaniem innych Wnioskodawców.

W podstawowym założeniu planuje się przeznaczenie 70% środków na realizację operacji grantowych, a 30% środków na realizację operacji realizowanych indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD. Operacje własne LGD będą realizowane tylko w przypadku braku zainteresowania innych Wnioskodawców ich realizacją.

2. Cel tworzenia procedur

W celu sprawnego wdrożenia LSR, opracowane zostały procedury i zasady regulujące kwestie wyboru i oceny operacji, w tym kryteria ich wyboru, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawnych i wytycznych dotyczących instrumentu RLKS. Szczególny nacisk położony został na zapewnienie niedyskryminującego i przejrzystego charakteru procedury oraz obiektywności i jednoznaczności kryteriów z punktu widzenia Wnioskodawców, Beneficjentów oraz wszelkich instytucji zaangażowanych w proces wdrażania LSR. Procedury i kryteria zostały wypracowane z użyciem metod partycypacyjnych (spotkanie konsultacyjne, Zespół ds. wsparcia przygotowania LSR, wywiady indywidualne i grupowe, poprzez stronę internetową) i zostały poddane konsultacjom społecznym.

3. Zakres procedur

Poszczególne procedury przewidziane w procesie oceny i wyboru operacji grantowych, realizowanych indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD i operacji własnych zostały opracowane z uwzględnieniem metod partycypacyjnych i przy zastosowaniu rozwiązań gwarantujących zachowanie następujących kluczowych kwestii:

- przejrzystości podziału zadań i zakresu odpowiedzialności poszczególnych organów LGD;
- zagwarantowanie w poszczególnych głosowaniach Rady LGD odpowiedniego parytetu tak, aby przedstawiciele żadnej z grup interesu, w tym władzy publicznej, nie mieli więcej niż 49% głosów podczas dokonywania wyborów wniosków;
- zapewnienie parytetu w poszczególnych głosowaniach organu decyzyjnego, gwarantującego, że co najmniej 50% głosów podczas dokonywania wyboru wniosków do dofinansowania, pochodzi od członków, którzy nie są przedstawicielami sektora publicznego;
- bezstronności członków Rady LGD , poprzez składanie w toku procedury oceniania i wyboru operacji pisemnych deklaracji o zachowaniu bezstronności, powodujących konieczność wyłączenia się członków Rady LGD z oceny wyboru operacji w przypadku ryzyka zaistnienia konfliktu interesu;
- jawności procesu wyboru poprzez udostępnianie procedur i protokołów z posiedzeń Rady LGD do wiadomości publicznej;
- uwzględnienie sytuacji szczególnych, które mogą zaistnieć w procesie wyboru i oceny operacji oraz określenie sposobów ich rozwiązania (np. przy równej ilości punktów, rozbieżnościach w ocenie itp.);
- możliwość wniesienia przez Wnioskodawców odwołania w odpowiedzi od niekorzystnej dla nich decyzji Rady LGD.

3.1 Etapy procedury związanej z oceną i wyborem operacji

LGD opracowało odrębne procedury związane z oceną i wyborem operacji na projekty grantowe i operacji realizowanych indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD, a także zasady wyboru operacji własnych.
Poniżej przedstawiono najważniejsze etapy procedur.

1) Ogłoszenie o naborze wniosków

Zarząd LGD ogłasza nabór wniosków. Ogłoszenie zostaje podane do publicznej wiadomości co najmniej poprzez zamieszczenie na stronie internetowej LGD i na tablicy ogłoszeń w Biurze LGD.

2) Nabór wniosków

Wnioski będą składane w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze. Biuro LGD prowadzić będzie rejestr złożonych wniosków, każdy złożony wniosek będzie miał nadane indywidualne oznaczenie (znak sprawy). Wnioskodawca otrzyma potwierdzenie złożenia wniosku.

3) Wstępna ocena formalna wniosku

Pracownicy Biura LGD wstępnie weryfikują wniosek pod kątem spełnienia wymogów formalnych zawartych w ogłoszeniu o naborze.
Po sprawdzeniu i ewentualnym skorygowaniu wniosków, Biuro LGD tworzy rejestr złożonych wniosków, który jest drukowany i podpisywany przez Dyrektora Biura LGD, a następnie podawany do publicznej wiadomości.

4) Ocena formalno-merytoryczna

Oceny i wyboru operacji do dofinansowania dokonuje Rada LGD.
Oceny wniosków dokonują członkowie Rady LGD w trakcie posiedzenia przy zachowaniu quorum i parytetu sektorowego.
Obsługę administracyjną posiedzeń Rady LGD zapewnia Biuro LGD.
Przed przystąpieniem do oceny wniosków każdy członek Rady zobowiązany będzie podpisać deklarację bezstronności potwierdzającą brak powiązań z Wnioskodawcą danego projektu lub wyłączającą członka Rady LGD z oceny danego projektu w przypadku zaistnienia takiego powiązania.
Członkowie Rady LGD dokonują oceny wniosków w zakresie dwóch podstawowych obszarów:

- ocena zgodności operacji z LSR,
- ocena zgodności z lokalnymi kryteriami wyboru.

Prawomocność posiedzenia i podejmowania przez Radę LGD decyzji wymaga obecności co najmniej 50% plus 1 członek składu Rady LGD uprawnionych do głosowania. Zachowanie parytetu równowagi sektorowej oznacza sytuację, w której ani władze publiczne ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji. W przypadku gdy dla danej oceny operacji nie będzie mógł być zachowany parytet, wówczas Przewodniczący Rady LGD przeprowadza losowanie wśród członków danej grupy interesu wyłączając spośród nich odpowiednią liczbę osób z oceny, tak aby parytet sektorowości został zachowany.
Podczas podejmowania decyzji odnośnie oceny i wyboru poszczególnych operacji zapewniony będzie parytet gwarantujący, że co najmniej 50 % głosów w decyzjach dotyczących wyboru pochodzi od partnerów niebędących instytucjami publicznymi. W przypadku gdy dla danej operacji nie będzie mógł być zachowany parytet, wówczas Przewodniczący Rady LGD przeprowadza losowanie wśród członków sektora publicznego (wykluczając go tym samym z oceny), którzy dokonują oceny danej operacji, tak aby wymóg sektorowości został zachowany.
Każdy wniosek oceniany jest przez 2 członków Rady LGD na podstawie Karty oceny wniosku i wyboru operacji. Doboru członków Rady LGD oceniających dany wniosek dokonuje się losowo z zachowaniem parytetu, o którym mowa w art. 34 ust.3 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz respektując niezbędne wykluczenia wskazane w Rejestrze Interesów Członków Rady LGD.
Członkowie Rady LGD wyznaczeni do oceny wniosku oceniając wniosek pod kątem spełnienia wymogów zgodności z LSR oraz zgodności z lokalnymi kryteriami wyboru, wypełniają Kartę oceny projektów innych niż LGD lub operacji własnych oraz projektów grantowych, w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 11.

Po zakończeniu oceny formalno – merytorycznej, w odniesieniu do wniosków, które nie zostały odrzucone i które uzyskały minimalną liczbę punktów, Rada LGD przystępuje do oceny wydatków planowanych w ramach operacji i weryfikowania wnioskowanej kwoty wsparcia.
Wszystkie decyzje dotyczące przyznania pomocy finansowej podejmowane są przez Radę LGD w formie uchwały. Rada LGD po zakończeniu etapu oceny formalno-merytorycznej oraz po ustaleniu kwoty wsparcia podejmuje uchwałę o przyjęciu listy operacji wybranych do dofinansowania ze wskazaniem kwoty pomocy dla operacji mieszczących się w limicie środków wskazanych w naborze wniosków o przyznanie pomocy i uchwałę o przyjęciu listy operacji niewybranych do dofinansowania.
Po zakończeniu wyboru operacji, Biuro LGD jest zobowiązane do przekazania każdemu Wnioskodawcy, pisemnej informacji o wynikach oceny zgodności operacji z LSR oraz wynikach wyboru, w tym oceny w zakresie spełniania przez operację kryteriów wyboru i podaniem liczby punktów otrzymanych przez operację, a w przypadku pozytywnego wyniku – zawierającą dodatkowo wskazanie, czy operacja mieści się w limicie środków wskazanych w ogłoszeniu o naborze tych wniosków.
W przypadku negatywnej oceny zgodności operacji z LSR albo nieuzyskania przez operację minimalnej liczby punktów, Wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia odwołania/protestu od decyzji Rady LGD.
Po dokonaniu wyboru, w tym zakończeniu ewentualnych postępowań odwoławczych, LGD jest zobowiązane do przekazania SW kopię wniosków złożonych, ocenionych i wybranych przez Radę LGD wraz z dokumentacją dotyczącą przeprowadzonego wyboru.
Procedury wyboru i oceny operacji przez LGD zostały szczegółowo przedstawione w załącznikach do LSR.

4. Kryteria wyboru operacji oraz procedura ich zmiany

Kryteria zostały wypracowane z użyciem metod partycypacyjnych (spotkanie konsultacyjne, Zespół ds. wsparcia przygotowania LSR, wywiady indywidualne i grupowe, poprzez stronę internetową) i zostały poddane konsultacjom społecznym.
Kryteria opracowano w powiązaniu z diagnozą obszaru z zachowaniem ich obiektywnego, niedyskryminującego i przejrzystego charakteru.
Zadaniem kryteriów jest w pierwszej kolejności zweryfikowanie wniosku pod kątem formalnym, tj. złożenie wniosku w terminie i miejscu wskazanym w ogłoszeniu o naborze, zgodności operacji z zakresem tematycznym, który został wskazany w ogłoszeniu o naborze, zgodności operacji z formą wsparcia wskazaną w ogłoszeniu o naborze, spełnienia dodatkowych warunków formalnych udzielenia wsparcia obowiązujących w ramach naboru.
Wnioski, które przeszły ocenę formalną będą podlegały ocenie zgodności z LSR na zasadzie oceny realizacji przez operację celu ogólnego i celów szczegółowych LSR oraz oceny zgodności operacji ze wskazanymi w LSR przedsięwzięciami.
Ocena kryteriów zgodności z LSR odbywać się będzie na zasadzie potwierdzenia (odp. „Tak") lub braku potwierdzenia (odp. „Nie") spełniania danego kryterium lub „Nie dotyczy".
Ostatnim etapem procesu jest ocena operacji zgodnie z lokalnymi kryteriami wyboru. Ocena odbywa się na podstawie punktowanych kryteriów. Wniosek kwalifikuje się do wsparcia pod warunkiem osiągnięcia co najmniej 40% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za lokalne kryteria wyboru.
Dla wszystkich rodzajów operacji zastosowane będą te same kryteria.

4.1 Procedura zmiany kryteriów wyboru operacji

Lokalne kryteria wyboru, podobnie jak sama LSR, są uchwalane przez Walne Zebranie Członków LGD.
Biuro LGD odpowiada za opracowanie propozycji zmian lokalnych kryteriów wyboru operacji. Dyrektor Biura przekazuje propozycję zmian do Przewodniczącego Rady LGD w celu ich zaopiniowania. Na jego wniosek Rada LGD podejmuje decyzję o przystąpieniu do zmiany lokalnych kryteriów wyboru. Pracownik Biura LGD zamieszcza na stronie internetowej LGD informację o przystąpieniu do procesu zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji. Każdy mieszkaniec obszaru objętego LSR ma prawo do wniesienia uwag w terminie 7 dni od dnia zamieszczenia informacji i propozycji zmian.
Lokalne kryteria wyboru operacji mogą ulec zmianie wyłącznie po uprzedniej konsultacji z lokalną społecznością zamieszkującą obszar LSR. Konsultacje dot. zmian lokalnych kryteriów wyboru odbywać się będą w formie spotkań konsultacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem głosów osób należących do grup defaworyzowanych z obszaru LSR, a także poprzez stronę internetową LGD.
Zebrane dane i informacje przekazane przez społeczność lokalną, zostaną wykorzystane do podjęcia zmian lokalnych kryteriów wyboru, które zatwierdzi Rada LGD. Podczas prac nad aktualizacją lokalnych kryteriów wyboru operacji możliwe jest korzystanie z pomocy ekspertów w tej dziedzinie. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia zmian

lokalnych kryteriów wyboru operacji należy do wyłącznej kompetencji Walnego Zebrania Członków LGD. Zmienione oraz zatwierdzone kryteria wyboru zamieszczane są na stronie internetowej LGD.
Wprowadzenie zmian kryteriów wyboru operacji wymaga każdorazowo zawiadomienia Samorządu Województwa.

4.2 Kryterium innowacyjności

Kryterium innowacyjności zostało uwzględnione wśród innych kryteriów wyboru projektów. W ramach tego kryterium oceniane jest innowacyjne i nowatorskie podejście w rozwiązywaniu problemów społecznych zastosowane w odniesieniu do uczestnika projektu lub do sposobu rozwiązania problemu lub do formy zaproponowanego wsparcia. Innowacyjność może mieć charakter procesowy, produktowy, usługowy, organizacyjny lub marketingowy. Za innowacyjne uznaje się również rozwiązania znane i stosowane wcześniej na innych obszarach, jednak muszą być to rozwiązania po raz pierwszy wdrożone terenie Grudziądza.
Kryterium będzie weryfikowane w oparciu o zapisy we wniosku o przyznanie pomocy.

Rozdział VII. Plan działania

Plan działania (stanowiący Załącznik nr 3 do LSR) stanowi przyjęty do realizacji harmonogram osiągania poszczególnych celów i wskaźników – w podziale na okresy określone w latach (2016-2018, 2019-2021 oraz 2022-2023). Jest to element ściśle powiązany z logiką realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, która została wskazana w Rozdziale V. Cele i wskaźniki. Ważnym elementem opracowania planu działania były fiszki projektowe zebrane w trakcie Etapu 2 przygotowania LSR (Określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania)

Rozdział VIII. Budżet LSR

Lokalna Strategia Rozwoju będzie finansowana ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.
Budżet LSR stanowi Załącznik nr 4 niniejszej Strategii. Na realizację LSR zaplanowano kwotę 5 028 793,00 zł, w tym na koszty bieżące 628 598,00 zł, zaś na aktywizację 628 600,00 zł. Zgodnie z Planem działania (Załącznik nr 3 do LSR) planowane jest przeznaczenie 4 777 354,00 zł na realizację Celu szczegółowego 1.1 (Wzrost aktywności społecznej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku) oraz 1 508 637,00 zł na realizację Celu szczegółowego 1.2 (Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku).

Rozdział IX. Plan komunikacji

Głównym celem planu komunikacji jest osiągnięcie wysokiej aktywności wnioskodawców w procesie naboru projektów skutkujące wysoką jakością przedstawianych propozycji projektowych, a także aktywnego uczestnictwa mieszkańców Grudziądza oraz podmiotów sektora społecznego, gospodarczego i publicznego w procesie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.

Przy wykorzystaniu przeprowadzonych badań, propozycji zgłoszonych w trakcie otwartego spotkania konsultacyjnego oraz wyników spotkań roboczych członków Zespołu ds. wsparcia przygotowania LSR - zidentyfikowano poniższe cele szczegółowe planu komunikacji:

1. Rozpowszechnianie informacji o LSR oraz budowanie pozytywnego wizerunku i zwiększenie rozpoznawalności LGD „Grudziądzki Spichlerz",
2. Propagowanie informacji o warunkach i kryteriach dotyczących naborów wniosków, zwiększanie potencjału wnioskodawców oraz potencjalnych wnioskodawców,
3. Rozpowszechnianie informacji dotyczących postępów w realizacji LSR,
4. Zapewnienie efektywnej komunikacji wewnętrznej w drodze podnoszenia kompetencji pracowników Biura LGD oraz członków Rady LGD.

Realizacja powyższych celów będzie możliwa poprzez następujące działania komunikacyjne:

1. Kampania informacyjna dot. głównych założeń LSR oraz zakresu działalności LGD (działanie przypisane do 1 celu szczegółowego),
2. Kampania informacyjna dot. naborów wniosków i animacja społeczności lokalnej (działanie przypisane do 2 celu szczegółowego),
3. Kampania informacyjna dot. postępów w realizacji LSR i animacja społeczności lokalnej (działanie przypisane do 3 celu szczegółowego),
4. Efektywne funkcjonowanie Biura LGD i Rady LGD (działanie przypisane do celu szczegółowego 4).

Grupami docelowymi działań komunikacyjnych są:

- mieszkańcy obszaru LSR, w tym osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym grupy defaworyzowane (ze względu na dostęp do rynku pracy),
- Wnioskodawcy i potencjalni wnioskodawcy,
- pracownicy Biura LGD oraz członkowie Rady LGD.

Rozdział X. Zintegrowanie

1. Opis zgodności i komplementarności z innymi dokumentami planistycznymi/strategiami w szczególności strategią rozwoju województwa poprzez porównanie celów i założeń tych dokumentów z celami LSR i wykazanie ich spójności

Lokalna Strategia Rozwoju stawia przed sobą cele, których osiągnięcie ma przyczynić się do rozwoju społeczno-gospodarczego Grudziądza. Założenia przyjęte w LSR są zgodne i komplementarne z dokumentami o charakterze planistycznym i strategicznym o zasięgu regionalnym i lokalnym.
Na poziomie regionalnym LSR jest zgodna z następującymi dokumentami:
- Strategią rozwoju województwa kujawsko–pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+, w tym przede wszystkim poprzez zaplanowane w ramach LSR działania, które stanowią uszczegółowienie celu strategicznego: Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi;
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, w tym szczególnie z założeniami Osi priorytetowej 6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry (poprzez między innymi możliwość realizacji w ramach LSR projektów powiązanych z rewitalizacją zdegradowanych obszarów miejskich tj. powiązania przedsięwzięć infrastrukturalnych z realizacją celów w zakresie włączenia społecznego i redukcji ubóstwa, zwiększenia szans na zatrudnienie), Osi priorytetowej 8. Aktywni na rynku pracy, Osi priorytetowej 9. Solidarne społeczeństwo, Osi priorytetowej 10. Innowacyjna edukacja oraz bezpośrednio z Osią priorytetową 11. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (Działaniem 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR).
Na poziomie lokalnym LSR jest zgodna z poniższymi dokumentami:
- Strategią Rozwoju Miasta Grudziądz na lata 2016-2023, w tym przede wszystkim z następującymi priorytetami i celami:

Priorytet 1. Rozwój kapitału ludzkiego oparty na udoskonaleniu umiejętności oraz wykorzystaniu wiedzy i aktywności mieszkańców
Cel 1.5. Umocnienie aktywności obywatelskiej i społecznej grudziądzan
Priorytet 2. Stworzenie warunków do dynamicznego rozwoju gospodarczego miasta
Cel 2.2. Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia poprzez aktywizację gospodarczą mieszkańców
Priorytet 4. Rozbudowa i wzmocnienie infrastruktury i sfery społecznej miasta
Cel 4.2. Wsparcie i stopniowe przekształcenie sfery społecznej miasta Cel 4.3. Promocja zdrowia Cel 4.4. Przeciwdziałanie negatywnym trendom demograficznym - rozbudowa oferty i infrastruktury dla osób starszych oraz usług opiekuńczych nad dziećmi do lat 3 Cel 4.5 Kompleksowa rewitalizacja służąca „ożywieniu” obszarów kryzysowych i inkluzji społecznej ich mieszkańców
Priorytet 5. Rozwój turystyki i rekreacji, intensyfikacja działań kulturalnych oraz stworzenie spójnego systemu promocji miasta
Cel 5.2. Promocja prozdrowotnego stylu życia, aktywizacja ruchowa mieszkańców Cel 5.3. Ożywienie kulturalne miasta, wzmocnienie oferty instytucji kultury

- Strategią Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Grudziądza i jego obszaru funkcjonalnego poprzez bezpośrednią realizację celu III – Wyedukowane, aktywne zawodowo i zaangażowane lokalnie społeczeństwo obszaru funkcjonalnego Grudziądza.
Podkreślić należy to, że LSR uwzględnia możliwość realizacji projektów zgodnych z Gminnym lub Lokalnym Programem Rewitalizacji dla miasta Grudziądza (dotyczącym okresu programowania 2014-2020), co będzie przyczyniało się do realizacji Celu 4.5 Strategii Rozwoju Miasta Grudziądza na lata 2016-2023.
LSR jest również zgodna z dokumentami o charakterze krajowym, takimi jak:

- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, w tym jej głównym celem tj. rozwijaniem kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Działania przewidziane do realizacji w ramach LSR wpisują się w szczególności w następujące cele szczegółowe tej strategii: 1: Wzrost zatrudnienia, 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych, 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (w szczególności w zakresie zgodności działań zaplanowanych w LSR z Osią priorytetową I. Osoby młode na rynku pracy oraz Osią priorytetową II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji).

2. Opis sposobu integrowania różnych sektorów, partnerów, zasobów czy branż działalności gospodarczej w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć

Lokalna Strategia Rozwoju będzie wpływać na rozwój całego obszaru Grudziądza, jest również osadzona w szerszym spektrum procesów zewnętrznych, co sprawia, że możliwości rozwoju wynikają zarówno z posiadanych specyficznych mocnych stron, jak również szans w otoczeniu. Założone w ramach LSR cele szczegółowe poprzez wyodrębnione przedsięwzięcia zapewniają spójny i kompleksowy zestaw działań, które będą służyły rozwiązywaniu wspólnych problemów przy udziale różnych perspektyw (sektora społecznego, gospodarczego, publicznego, mieszkańców Grudziądza), co daje szansę na poznanie różnych punktów widzenia , co z kolei stwarza możliwość wypracowania najbardziej efektywnych rozwiązań.
Podejście zintegrowane w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju i przyjętych w jej ramach celów i przedsięwzięć przejawia się przede wszystkim w integracji osób i podmiotów z różnych sektorów (społecznego, gospodarczego, publicznego, mieszkańców Grudziądza), których aktywne włączenie się w realizację założonych zadań stanowi klucz do efektywnej realizacji projektów i osiągnięcia założonych wskaźników realizacji LSR.
Podkreślić należy, że w partycypacyjnym procesie tworzenia LSR wykorzystywane były spotkania w formule otwartej, których formuła pozwalała na integrację wszystkich sektorów zaangażowanych w ten proces. Spotkania te pokazały, że jest możliwe opracowanie (przez podmioty i osoby z różnych sektorów działające na obszarze Grudziądza) spójnego spojrzenia na problemy, na których ograniczenie będzie miała wpływ LSR - poprzez wypracowany wspólnie plan działań. Dalsze rozwijanie integrowania tych sektorów w oparciu o rozwiązania przyjęte w trakcie tworzenia LSR i instrumenty określone w Planie komunikacji LSR są niezbędne dla efektywnej realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.

Rozdział XI. Monitoring i ewaluacja

Podstawowym celem systemu monitoringu i ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju jest śledzenie postępów w realizacji celów Strategii i badanie efektywności funkcjonowania LGD, dostrzeganie pojawiających się zagrożeń i zakłóceń, a w razie potrzeby podejmowanie działań korygujących i naprawczych.
Procedury opracowane zostały zgodnie z wytycznymi, w oparciu o doświadczenia członków Zespołu ds. wsparcia przygotowania LSR i z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych.

1. Monitoring

1.1 Definicja
Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji LSR w aspekcie finansowym i rzeczowym, którego celem jest uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej Strategii, a także ocena zgodności realizacji operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

1.2 Zakres
Monitoringiem objęto dwa kluczowe obszary funkcjonowania LGD:
- Wdrażanie LSR, w tym: badanie wskaźników realizacji celów, harmonogramu konkursów, budżetu LSR, realizacji operacji i planu komunikacji;
- Funkcjonowanie LGD, w tym funkcjonowanie Biura LGD ze szczególnym uwzględnieniem usług doradczych i szkoleniowych.

1.3 Podstawowe założenia
- pomiar postępu w realizacji zaplanowanych do osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu w stosunku do założonego planu,
- weryfikacja zgodności terminów ogłaszanych konkursów z przyjętym harmonogramem,
- określenie stopnia wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do poziomu realizacji LSR oraz kwot wynikających z podpisanych umów,
- weryfikacja zgodności wdrażania operacji pod względem zatwierdzonych harmonogramów finansowych i rzeczowych,
- pomiar stopnia osiągnięcia zaplanowanych wskaźników z przyjętymi wartościami w planie komunikacji,
- weryfikacja zgodności podejmowanych działań przez Biuro LGD z przyjętym harmonogramem,
- zbieranie i analiza danych dla potrzeb ewaluacji, kontroli i sprawozdawczości.

1.4 Pozyskiwanie danych i czas pomiarów
Za bezpośrednią realizację monitoringu odpowiadają pracownicy Biura LGD, którzy zobowiązania są do opracowania wzorów dokumentów, sprawozdań i przedkładania ich do akceptacji Zarządowi LGD. Podstawowym źródłem informacji
o zrealizowanych zadaniach będą przede wszystkim dokumenty wewnętrzne LGD - listy obecności, ankiety w wersji papierowej i on-line, wywiady, sprawozdania, notatki służbowe, protokoły z posiedzeń organów, a także dokumenty z kontroli zewnętrznych. Dopuszcza się możliwość wykonywania części zadań związanych z pozyskiwaniem obiektywnych, rzetelnych i poprawnych metodologicznie informacji przez podmioty zewnętrzne, posiadające odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie.
Pozyskiwanie danych prowadzone będzie na bieżąco, a na ich podstawie sporządzane będzie sprawozdanie roczne (do 31 stycznia każdego roku), przedkładane do akceptacji Zarządowi LGD.

2. Ewaluacja

2.1 Definicja
Ewaluacja to systematyczne badanie i ocena wartości oraz cech procesu wdrażania LSR zgodnie z wcześniej przyjętymi kryteriami, prowadzone w kierunku jego usprawnienia, z zamiarem osiągnięcia wszystkich założonych celów.

Prawidłowo przeprowadzony proces ewaluacji pozwoli ocenić rzeczywiste i spodziewane efekty realizacji zaplanowanych w LSR działań.

2.2 Kryteria

Na potrzeby każdego z zaplanowanych badań ewaluacyjnych opracowane zostaną szczegółowe wytyczne do ewaluacji (program badawczy), zawierające m.in. szczegółowe pytania i kryteria ewaluacyjne, w zależności od charakteru i potrzeb badania ewaluacyjnego. Przyjmuje się jednocześnie, że każdym badaniu ewaluacyjnym uwzględnione zostaną następujące kluczowe kryteria:

- Trafność (relevance): kryterium to pozwala ocenić adekwatność planowanych celów LSR i metod jej wdrażania do problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych, które zostały zidentyfikowane w diagnozie;
- Efektywność (efficiency): kryterium to pozwala ocenić relację pomiędzy poniesionymi nakładami (finansowymi, ludzkimi, czasu itp.) a osiągniętymi efektami (rezultatami) wdrażania LSR;
- Skuteczność (effectiveness): kryterium to pozwala ocenić (np. procentowo) stopień realizacji zakładanych celów LSR (czy osiągnięto to, co zaplanowano i w jakim stopniu), skuteczność użytych metod, narzędzi oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty;
- Użyteczność (utility): kryterium to pozwala ocenić stopień zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych operacji;
- Trwałość (sustainability): kryterium to pozwala ocenić, czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać do zakończenia finansowania zewnętrznego oraz czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju na poziomie sektora, regionu czy kraju.

2.3 Zakres

Ewaluacją objęto dwa kluczowe obszary funkcjonowania LGD:

- Wdrażanie LSR, w tym: badanie celów określonych w LSR, budżetu, kryteriów i procedury wyboru operacji, opinii społeczności lokalnej dot. realizacji operacji oraz działań komunikacyjnych;
- Funkcjonowanie LGD, w tym funkcjonowanie Biura LGD ze szczególnym uwzględnieniem sposobu postrzegana przez społeczność lokalną pracy Biura i efektywności jego działań.

2.4 Podstawowe założenia

- ocena założonych celów w odniesieniu do rodzajów realizowanych operacji wraz z określeniem uwarunkowań ich osiągania;
- ocena wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do poziomu realizacji LSR oraz kwot wynikających z podpisanych umów i złożonych wniosków o płatność;
- ocena zgodności dokumentacji konkursowej z wytycznymi i procedurą, prawidłowość przeprowadzonej procedury naboru, celowość zastosowanych kryteriów;
- poznanie opinii społeczności lokalnej na temat wdrażania LSR i realizowanych operacji;
- ocena efektywności i jakości prowadzonych działań komunikacyjnych oraz stopnia osiągniecia zaplanowanych wskaźników;
- ocena jakości świadczonych usług szkoleniowo-doradczych oraz działań bieżących Biura LGD.

2.5 Pozyskiwanie danych i czas badań

Badania ewaluacyjne – z uwagi na moment ich uruchomienia – prowadzone będą jako:

- ewaluacja bieżąca (on-going), która przeprowadzona zostanie dwukrotnie w trakcie całego okresu wdrażania LSR: w I kw. 2018 r. obejmując badaniem lata 2016-2017 oraz w I kw. 2021 r. za okres 2018-2020. Ewaluacja bieżąca obejmie swoim zakresem zarówno wdrażanie LSR, jaki i funkcjonowanie Biura LGD. Wyniki badań oraz rekomendacje zespołu przeprowadzającego ewaluację posłużą do ewentualnej korekty zapisów LSR i zmiany zasad funkcjonowania Biura LGD.

  Za przeprowadzenie badań ewaluacyjnych odpowiedzialny będzie Zarząd LGD przy współpracy z niezależnymi, zewnętrznymi ekspertami i przy współudziale pracowników Biura LGD oraz społeczności lokalnej. Na potrzeby każdego z zaplanowanych badań ewaluacyjnych opracowany zostanie program badawczy, zawierający stosowne pytania ewaluacyjne, kryteria ewaluacji, metody i narzędzia (np. desk research, websurvey, IDI, CAPI, CAWI). Każde badanie ewaluacyjne zakończy się przygotowaniem Raportu z Ewaluacji, który zostanie przedstawiony do akceptacji Komisji Rewizyjnej, a jego najważniejsze wnioski zostaną zaprezentowane na najbliższym Walnym Zebraniu Członków LGD.

- ewaluacja ex-post zaplanowana do przeprowadzenia w I kwartale 2023 r. będzie miała charakter strategiczny, podsumowujący, obejmujący cały okres wdrażania LSR, tj. lata 2016-2023. Za przeprowadzenie badania ewaluacyjnego ex-post odpowiedzialny będzie Zarząd LGD przy współpracy z niezależnymi, zewnętrznymi ekspertami i przy współudziale pracowników Biura LGD oraz społeczności lokalnej. Na potrzeby badania opracowany zostanie program badawczy, zawierający stosowne pytania ewaluacyjne, kryteria ewaluacji, metody i narzędzia (np. desk research, websurvey, IDI, CAPI, CAWI). Badanie ewaluacyjne zakończy się przygotowaniem Raportu z Ewaluacji, który zostanie przedstawiony do akceptacji Komisji Rewizyjnej LGD, a jego najważniejsze wnioski zostaną zaprezentowane na najbliższym Walnym Zebraniu Członków LGD.
- ewaluacja ex-ante dotycząca planowanych przedsięwzięć została już przeprowadzona na etapie opracowania LSR (2015-2016) i posłużyła do opracowania prezentowanych w Strategii założeń, do których porównane zostaną wyniki ewaluacji ex-post.
- ewaluacja ad-hoc: dopuszcza się również możliwość przeprowadzenia tego typu ewaluacji w sytuacji wystąpienia nagłej, wcześniej nieprzewidzianej potrzeby. Decyzję o rozpoczęciu badania ewaluacyjnego ad-hoc podejmuje Zarząd LGD w uzgodnieniu z Komisją Rewizyjną i przeprowadza je z zachowaniem procedur przewidzianych dla ewaluacji on-going.

Szczegółowy plan działań monitorujących i ewaluacyjnych, w tym wskazanie przedmiotu badań, podmiotów prowadzących badania, metodologii i źródła danych, czasu i okres pomiaru oraz założeń do analiz danych i wskaźników opisano w formie tabelarycznej, która stanowi Załącznik nr 2 do LSR.

Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Przeprowadzona została analiza projektu Lokalnej Strategii Rozwoju pod kątem spełniania kryteriów kwalifikujących do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie której rozpoznano następujące czynniki:

- „Strategia rozwoju województwa kujawsko–pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+" oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 zostały poddane procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z opiniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym,
- Lokalna Strategia Rozwoju jest uszczegółowieniem powyższych dokumentów dla obszaru miasta Grudziądza i stanowi realizację założeń w nich zawartych poprzez wykorzystanie środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (Osi priorytetowej 11 - Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność) w celu wzrostu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców Grudziądza,
- Lokalna Strategia Rozwoju stanowi wyłącznie niewielką modyfikację ww. dokumentów.

Przy rozważaniu konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wzięto pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), a mianowicie:

a) charakter działań przewidzianych w projektowanym dokumencie:
Lokalna Strategia Rozwoju nie wyznacza ram dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a jej istotą jest poprawienie spójności społecznej poprzez zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez wdrażanie działań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym, takich jak kluby samopomocy, świetlice środowiskowe czy aktywizacja społeczno-zawodowa, a także działania wspierające rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej.

b) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko:
Realizacja działań przewidzianych w LSR będzie rozłożona na lata 2016-2023. Z uwagi na to, że wsparcie realizowane na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ma co do zasady charakter nieinwestycyjny i będzie realizowane przy dofinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego - nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań na środowisko w związku z realizacją LSR.

c) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko:
Projektowany dokument obejmuje obszar gminy - miasto Grudziądz, w granicach której znajdują się:
- Obszar Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy Park Miejski,
- użytek ekologiczny „Ostoja Miłoleśna",
- obszar Natura 2000 PLH040014 – Cytadela Grudziądz,
- obszar Natura PLB040003 – Dolina Dolnej Wisły,
- 49 pomników przyrody.

Biorąc pod uwagę założenia LSR i jej nieinwestycyjny charakter nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko dotyczącego ww. obszaru.

Uwzględniając powyższe argumenty należy stwierdzić, że Lokalna Strategia Rozwoju nie spełnia kryteriów kwalifikujących do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Załącznik nr 1. Procedura aktualizacji LSR

Potrzeba aktualizacji LSR może wynikać w szczególności z poniższych przyczyn:

- zmiany obowiązujących przepisów prawnych oraz dokumentów programowych i wytycznych dotyczących LSR,
- uwag zgłoszonych w protokołach pokontrolnych,
- propozycji zmian w zapisach LSR złożonych na piśmie przez przedstawicieli sektora społecznego, gospodarczego, publicznego lub mieszkańców z obszaru objętego LSR,
- istotnych zmian w zakresie uwarunkowań rozwoju obszaru objętego LSR,
- wniosków wynikających z procesu wdrażania LSR, w tym z prowadzonego monitoringu i ewaluacji LSR.

W przypadku zaistnienia co najmniej jednej z powyższych okoliczności ustala się następujący schemat postępowania dotyczący aktualizacji LSR:

1. Biuro LGD przekazuje wstępną propozycję wprowadzenia aktualizacji LSR do Zarządu LGD wraz z uzasadnieniem dotyczącym możliwych skutków (prawnych i finansowych) wprowadzenia zmiany.
   Zarząd LGD może podjąć inicjatywę aktualizacji LSR także z własnej inicjatywy - wraz z uzasadnieniem dotyczącym możliwych skutków (prawnych i finansowych) wprowadzenia zmiany.
2. W przypadku akceptacji zmian – podjętej w formie uchwały przez Zarząd LGD - są one konsultowane poprzez ich upublicznienie na stronie internetowej LGD przez co najmniej 7 dni kalendarzowych wraz z formularzem zgłaszania uwag lub wniosków przez przedstawicieli sektora społecznego, gospodarczego, publicznego lub mieszkańców z obszaru objętego LSR.
3. Decyzję odnośnie przyjęcia lub odrzucenia uwag lub wniosków zgłoszonych podczas konsultacji podejmuje Zarząd LGD w formie uchwały.
4. Zmiany w LSR zgłaszane są do akceptacji przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego (dalej: SW).
5. W przypadku akceptacji zmian w LSR przez SW jej aktualizacja jest przedstawiana do zatwierdzenia przez Walne Zebranie Członków.
6. W wyjątkowych przypadkach dopuszczalne jest podjęcie przez Walne Zebranie Członków uchwały o aktualizacji LSR przed akceptacją zmian przez SW z zastrzeżeniem, że uchwała taka wchodzi w życie z dniem uzyskania ww. akceptacji ze strony SW.

Załącznik nr 2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu LSR

ELEMENTY PODLEGAJĄCE PROCEDURZE MONITORINGU					
Przedmiot badania		Podmiot dokonujący badania	Metodologia badania i źródła danych	Czas i okres pomiaru	Analiza danych i wskaźniki
Wdrażanie LSR	Wskaźniki realizacji celów *Czy stopień realizacji wskaźników jest zgodny z planem?*	Pracownicy Biura LGD (ocena własna)	Analiza własna na podstawie ankiet monitorujących i informacji pozyskanych od Beneficjentów oraz danych dotyczących realizacji projektów własnych	Na bieżąco	Stopień osiągnięcia zaplanowanych wskaźników produktu i rezultatu w stosunku do założonego planu
	Harmonogram konkursów *Czy konkursy ogłaszano zgodnie z zaplanowanym harmonogramem?*	Pracownicy Biura LGD (ocena własna)	Analiza własna na podstawie dokumentacji konkursowej i przyjętych założeń	Na bieżąco	Zgodność terminów ogłaszanych konkursów z przyjętym harmonogramem
	Budżet LSR *Czy stopień wykonania budżetu jest zgodny z planem?*	Pracownicy Biura LGD (ocena własna)	Analiza własna na podstawie danych ze sprawozdań i wniosków o płatność oraz danych finansowych dotyczące wydatków w ramach kosztów bieżących i aktywizacji oraz projektów własnych	Na bieżąco	Stopień wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do poziomu realizacji LSR oraz kwot wynikających z podpisanych umów
	Realizacja operacji *Czy wdrażanie operacji grantowych przebiega zgodnie z przyjętym harmonogramem?*	Pracownicy Biura LGD (ocena własna)	Analiza własna na podstawie ankiet monitorujących i informacji pozyskanych od Beneficjentów oraz danych dotyczących realizacji projektów własnych	Na bieżąco	Zgodność wdrażania operacji pod względem zatwierdzonych harmonogramów finansowych i rzeczowych
	Plan komunikacji *Czy stopień realizacji wskaźników jest zgodny z planem?*	Pracownicy Biura LGD (ocena własna)	Analiza własna na podstawie ankiet monitorujących i informacji pozyskanych od adresatów działań komunikacyjnych	Na bieżąco	Stopień osiągnięcia zaplanowanych wskaźników z przyjętymi wartościami w planie

Funkcjonowanie LGD	Funkcjonowanie Biura LGD *Czy usługi doradcze i szkolenia prowadzone są zgodnie z przyjętym harmonogramem?*	Pracownicy Biura LGD (ocena własna)	Analiza własna na podstawie prowadzonego rejestru świadczonych usług doradczych i szkoleń	Na bieżąco	Zgodność podejmowanych działań z przyjętym harmonogramem
ELEMENTY PODLEGAJĄCE PROCEDURZE EWALUACJI					
Przedmiot badania		Podmiot dokonujący badania	Metodologia badania i źródła danych	Czas i okres pomiaru	Analiza danych i wskaźniki
Wdrażanie LSR	Cele określone w LSR *Jakie uwarunkowania wpływają pozytywnie a jakie negatywnie na osiągnięcie zaplanowanych celów?*	Zewnętrzni, niezależni eksperci (ocena zewnętrzna) we współpracy z Biurem LGD (ocena własna) z udziałem społeczności lokalnej	Analiza wyników monitoringu, badania ankietowe wśród mieszkańców obszaru, Beneficjentów i Wnioskodawców	Ewaluacja on-going: Czas pomiaru: I kwartał 2018 r. za okres wdrażania LSR: 2016-2017 Czas pomiaru: I kwartał 2021 r. za okres wdrażania LSR: 2018-2020 Ewaluacja ex-post: Czas pomiaru: I kwartał 2023 r. za okres wrażania LSR 2016-2022	Ocena założonych celów w odniesieniu do rodzajów realizowanych operacji wraz z określeniem uwarunkowań ich osiągania
	Budżet LSR *Czy budżet jest zgodny z planem działania i adekwatny do założonych celów?*	Zarząd LGD we współpracy z Biurem LGD (ocena własna)	Analiza wyników monitoringu, analiza danych finansowych własnych i pozyskanych od Beneficjentów	Ewaluacja on-going: Czas pomiaru: I kwartał 2018 r. za okres wdrażania LSR: 2016-2017 Czas pomiaru: I kwartał 2021 r. za okres wdrażania LSR: 2018-2020	Ocena wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do poziomu realizacji LSR oraz kwot wynikających z podpisanych umów i złożonych wniosków o płatność

				Ewaluacja ex-post: Czas pomiaru: I kwartał 2023 r. za okres wrażania LSR 2016-2022	
	Kryteria i procedura wyboru operacji *Czy proces naboru operacji przebiegł prawidłowo?* *Czy procedura oceny wniosków przez Radę LGD była prawidłowa?* *Czy zastosowane kryteria gwarantują wybór operacji najbardziej zgodnych z celami LSR?*	Zewnętrzni, niezależni eksperci (ocena zewnętrzna) we współpracy z Biurem LGD (ocena własna) z udziałem społeczności lokalnej	Analiza dokumentacji konkursowej, dane zebrane z przeprowadzonego naboru, opinie Beneficjentów oraz członków Rady LGD	Ewaluacja on-going: Czas pomiaru: I kwartał 2018 r. za okres wdrażania LSR: 2016-2017 Czas pomiaru: I kwartał 2021 r. za okres wdrażania LSR: 2018-2020 Ewaluacja ex-post: Czas pomiaru: I kwartał 2023 r. za okres wrażania LSR 2016-2022	Ocena zgodności dokumentacji konkursowej z wytycznymi i procedurą, prawidłowość przeprowadzonej procedury naboru, celowość zastosowanych kryteriów
	Opinia społeczności lokalnej dot. realizacji operacji grantowych, indywidualnych i własnych *Czy zaplanowane i wdrażane operacje są efektywne i akceptowane przez społeczność lokalną?*	Zarząd LGD we współpracy z Biurem LGD (ocena własna) z udziałem społeczności lokalnej	Badania ankietowe wśród mieszkańców obszaru, Beneficjentów i Wnioskodawców	Ewaluacja on-going: Czas pomiaru: I kwartał 2018 r. za okres wdrażania LSR: 2016-2017 Czas pomiaru: I kwartał 2021 r. za okres wdrażania LSR: 2018-2020 Ewaluacja ex-post: Czas pomiaru: I kwartał 2023 r.	Poznanie opinii społeczności lokalnej na temat wdrażania LSR i realizowanych operacji

				za okres wrażania LSR 2016-2022	
	Działania komunikacyjne *Jak oceniana i jak skuteczna jest realizacja planu komunikacji?*	Zewnętrzni, niezależni eksperci (ocena zewnętrzna) we współpracy z Biurem LGD (ocena własna) z udziałem społeczności lokalnej	Analiza wyników monitoringu, badania ankietowe wśród mieszkańców obszaru, beneficjentów i wnioskodawców	Ewaluacja on-going: Czas pomiaru: I kwartał 2018 r. za okres wdrażania LSR: 2016-2017 Czas pomiaru: I kwartał 2021 r. za okres wdrażania LSR: 2018-2020 Ewaluacja ex-post: Czas pomiaru: I kwartał 2023 r. za okres wrażania LSR 2016-2022	Ocena efektywności i jakości prowadzonych działań komunikacyjnych oraz stopnia osiągnięcia zaplanowanych wskaźników

Funkcjonowanie LGD	Funkcjonowanie Biura LGD *Jak postrzegana jest przez społeczność lokalną praca Biura LGD i co wpływa na efektywność jego działania?*	Zarząd LGD we współpracy z Biurem LGD (ocena własna) z udziałem społeczności lokalnej	Analiza wyników monitoringu, badania ankietowe wśród mieszkańców obszaru, Beneficjentów i Wnioskodawców oraz członków Zarządu LGD i Rady LGD	Ewaluacja on-going: Czas pomiaru: I kwartał 2018 r. za okres wdrażania LSR: 2016-2017 Czas pomiaru: I kwartał 2021 r. za okres wdrażania LSR: 2018-2020 Ewaluacja ex-post: Czas pomiaru: I kwartał 2023 r. za okres wrażania LSR 2016-2022	Ocena jakości świadczonych usług szkoleniowo-doradczych oraz działań bieżących Biura LGD

Załącznik nr 3. Plan działania

CEL OGÓLNY nr 1.0 Wzmocnienie roli kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Grudziądza	**Lata**	**2016-2018**			**2019-2021**			**2022 -2023**			**RAZEM 2016-2023**		Program	Poddziałanie / zakres Programu
	Nazwa wskaźnika produktu	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 1.1: **Wzrost aktywności społecznej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku**													PROW/RPO	
Przedsięwzięcie 1.1.1 Włączenie społeczne mieszkańców objętych LSR	Wskaźnik produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	680 os.	100,00%	3.520.156,00	0 os.	100,00%	0	0 os.	100,00%	0	680 os.	3.520.156,00	RPO WK-P	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 1.1.2 Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja	Liczba osobodni spotkań szkoleniowych dla potencjalnych Beneficjentów	300 osobodni	66,67%	474.656,72	150 osobodni	100,00%	482.124,77	0 osobodni	100,00%	300.416,51	450 osobodni	1257198,00		Koszty bieżące i aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców objętych LSR
	Liczba osobodni konferencji, otwartych spotkań informacyjnych	300 osobodni	70,59%		75 osobodni	88,24%		50 osobodni	100,00%		425 osobodni			
	Liczba dni szkoleń dla pracowników Biura LGD i członków Rady LGD	8 dni szkoleń	47,09%		7 dni szkoleń	88,24%		2 dni szkoleń	100,00%		17 dni szkoleń			
	Liczba udzielonych porad indywidualnych	120 porad	30,00%		150 porad	67,50%		130 porad	100,00%		400 porad			

Razem cel szczegółowy 1.1			3.994.812,72			482.124,77			300.416,51		4.777.354,00		
Wskaźnik rezultatu W1.1.1 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	680 os.	100,00%	3.520.156,00	0 os.	100,00%	0	0 os.	100,00%	0	0 os.	3.520.156,00	RPO WK-P	Realizacja LSR
Cel szczegółowy 1.2: **Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców objętych LSR do 2023 roku**													
Przedsięwzięcie 1.2.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców objętych LSR	Wskaźnik produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	80 os.	50,00%	754.318,50	80 os.	100,00%	754.318,50	-	-	-	160 os.	1.508.637,00	RPO WK-P	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1.2				754.318,50			754.318,50			-		1.508.637,00		
Wskaźnik rezultatu W1.2.1 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	31 os.	50,00%		31 os.	100,00%		-	-		62 os.			
Wskaźnik rezultatu W1.2.2 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	17 os.	50,00%	754318,50	17 os.	50,00%	754318,50	-	-	-	34 os.	1.508.637,90	RPO WK-P	Realizacja LSR
Wskaźnik rezultatu W1.2.3 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	45 os.	50,00%		45 os.	50,00%		-	-		90 os.			
Razem cel ogólny 1.0			**4.749.131,22**			**31.236.443,27**			**300.416,51**		**6.285.991,00**		

Razem LSR		**2.745.975,22**		**3.239.599,27**		**300.416,51**		**6.285.991,00**		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy									% budżetu poddziałania Realizacja LSR	

Załącznik nr 4. Budżet LSR

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)					
	PROW	RPO		PO RYBY	Fundusz wiodący	Razem EFSI
		EFS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)		5 028 793				5 028 793
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)						
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)		628 598			628 598	628 598
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)		628 600			628 600	628 600
Razem		6 285 991			1 257 198	6 285 991

Załącznik nr 5. Plan komunikacji

1. Główne cele i przesłanki leżące u podstaw opracowania planu komunikacji

Głównym celem planu komunikacji jest osiągnięcie wysokiej aktywności Wnioskodawców w procesie naboru projektów skutkujące wysoką jakością przedstawianych propozycji projektowych, a także aktywnego uczestnictwa mieszkańców Grudziądza oraz podmiotów sektora społecznego, gospodarczego i publicznego w procesie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.
Plan komunikacji został opracowany w oparciu o wyniki badań (ankietowego przeprowadzonego przez pracowników Biura LGD dot. preferowanych przez mieszkańców Grudziądza środków przekazu, zogniskowanego wywiadu grupowego oraz indywidualnego wywiadu pogłębionego), propozycje zgłoszone w trakcie otwartego spotkania konsultacyjnego, a także wyniki spotkań roboczych członków Zespołu ds. wsparcia przygotowania LSR.

2. Szczegółowy opis działań komunikacyjnych

W zamieszczonej poniżej tabeli zawarto szczegółowe cele, opis działań komunikacyjnych i grup docelowych oraz środków przekazu. Ponadto został w niej zamieszczony opis zakładanych wskaźników realizowanych działań komunikacyjnych oraz efektów działań komunikacyjnych.
Wskazane poniżej działania komunikacyjne stanowią minimum niezbędne do osiągnięcia głównych celów planu komunikacji. Przewiduje się możliwość ich uzupełnienia o dodatkowe elementy, które będą wynikały z potrzeb zdiagnozowanych na kolejnych etapach wdrażania LSR.

Tabela 1. Szczegółowy opis działań komunikacyjnych

ROK 2016				
Cel szczegółowy działania komunikacyjnego	**Nazwa działania komunikacyjnego**	**Grupy docelowe**	**Środki przekazu**	**Opis zakładanych wskaźników realizowanych działań komunikacyjnych oraz efektów działań komunikacyjnych**
Rozpowszechnianie informacji o LSR oraz budowanie pozytywnego wizerunku i zwiększenie rozpoznawalności LGD „Grudziądzki Spichlerz”	Kampania informacyjna dot. głównych założeń LSR oraz zakresu działalności LGD	Mieszkańcy obszaru LSR, w tym osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym grupy defaworyzowane (ze względu na dostęp do rynku pracy)	Strona internetowa LGD oraz fanpage na portalu społecznościowym	1 działająca strona internetowa LGD (www.lgd.grudziadz.pl) [Odbiorcami będzie min. 10 tys. osób] 1 działający fanpage na portalu społecznościowym [Odbiorcami będzie min. 500 osób]
			Newsletter	1 działający newsletter (z min. 30 subskrypcjami) [Odbiorcami będzie min. 60 osób]
			Strony internetowe innych instytucji działających na obszarze LSR	min. 3 działające banery reklamujące LGD na stronach innych instytucji działających na obszarze LSR [Odbiorcami będzie min. 200 osób]
			„Nasz Kurier Grudziądzki” (miesięcznik samorządowy o nakładzie 18 tys. egz.)	min. 2 informacje [Odbiorcami będzie min. 10 tys. osób]
LATA 2017 - 2022				
Cel szczegółowy działania komunikacyjnego	**Nazwa działania komunikacyjnego**	**Grupy docelowe**	**Środki przekazu**	**Opis zakładanych wskaźników realizowanych działań komunikacyjnych oraz efektów działań komunikacyjnych**
Rozpowszechnianie informacji o LSR oraz budowanie pozytywnego wizerunku i zwiększenie rozpoznawalności LGD „Grudziądzki Spichlerz”	Kampania informacyjna dot. głównych założeń LSR oraz zakresu działalności LGD	Mieszkańcy obszaru LSR, w tym osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym grupy defaworyzowane (ze względu na dostęp do rynku pracy)	Konferencja Inaugurująca	Min. 50 uczestników [Odbiorcami będzie min. 50 osób]
			Otwarte spotkania informacyjne dot. LSR (wynajem sali i catering)	min. 10 spotkań po 25 uczestników [Odbiorcami będzie min. 250 osób]
			Strona internetowa LGD oraz fanpage na portalu społecznościowym	1 działająca strona internetowa LGD (www.lgd.grudziadz.pl) zawierająca bazę operacji realizowanych w ramach LSR oraz bazę dobrych praktyk [Odbiorcami będzie min. 10 tys. osób]

				1 działający fanpage na portalu społecznościowym [Odbiorcami będzie min. 500 osób]
			Newsletter	1 działający newsletter (z min. 60 subskrypcjami) [Odbiorcami będzie min. 60 osób]
			Strony internetowe innych instytucji działających na obszarze LSR	min. 6 działających banerów reklamujących LGD na stronach innych instytucji działających na obszarze LSR [Odbiorcami będzie min. 10 tys. osób]
			Stoisko informacyjne LGD (w tym podczas wydarzeń miejskich)	min. liczba wystawień stoiska informacyjnego LGD: 10 [Odbiorcami będzie min. 1200 osób]
			Ogłoszenia/plakaty w instytucjach, które wspierają osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz grupy defaworyzowane (ze względu na dostęp do rynku pracy)	min. 12 ogłoszeń/plakatów w min. 8 instytucjach [Odbiorcami będzie min. 8 tys. osób]
			Ulotki dotyczące ogólnych informacji o LGD	min. 15 tys. sztuk [Odbiorcami będzie min. 15 tys. osób]
			Reklamy w lokalnej telewizji	min. 100 emisji [Odbiorcami będzie min. 20 tys. osób]
			Reklamy w lokalnym radio	min. 100 emisji [Odbiorcami będzie min. 30 tys. osób]
			„Nasz Kurier Grudziądzki” (miesięcznik samorządowy o nakładzie 18 tys. egz.)	min. 18 informacji [Odbiorcami będzie min. 10 tys. osób]
			Spot promujący LSR	1 spot [Odbiorcami będzie min. 10 tys. osób]
			Warsztaty aktywizujące społecznie	2 grupy po 10 osób [Odbiorcami będzie min. 20 osób]

			Warsztaty uzupełniające (to warsztaty towarzyszące warsztatom z aktywizacji społecznej)	1 grupa po 10 dzieci [Odbiorcami będzie min. 10 osób]
			Festyn Rodzinny promujący LSR	5 festynów po min. 300 os. [Odbiorcami będzie min. 1500 osób]
			Forum (dla organizacji pozarządowych)	5 forum po 100 osób [Odbiorcami będzie min. 500 osób]
Propagowanie informacji o warunkach i kryteriach dotyczących naborów wniosków, zwiększanie potencjału wnioskodawców oraz potencjalnych wnioskodawców	Kampania informacyjna dot. naborów wniosków i animacja społeczności lokalnej	Wnioskodawcy i potencjalni wnioskodawcy	Strona internetowa LGD oraz fanpage na portalu społecznościowym	1 działająca strona internetowa LGD (www.lgd.grudziadz.pl) [Odbiorcami będzie min. 10 tys. osób] oraz 1 działający fanpage na portalu społecznościowym [Odbiorcami będzie min. 500 osób]
			ogłoszenia/plakaty w instytucjach, które wspierają osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz grupy defaworyzowane (ze względu na dostęp do rynku pracy)	min. 12 ogłoszeń/plakatów w min. 8 instytucjach [Odbiorcami będzie min. 8 tys. osób]
			Poczta tradycyjna	przesłanie min. 200 listów z informacjami dot. naborów wniosków [Odbiorcami będzie min. 200 osób]
			Reklamy w lokalnym radio	min. 100 emisji [Odbiorcami będzie min. 30 tys. osób]
			Spoty w lokalnej telewizji	min. 100 emisji [Odbiorcami będzie min. 20 tys. osób]
			Doradztwo indywidualne	min. 400 udzielonych porad indywidualnych [Odbiorcami będzie min. 400 osób]
			Szkolenia dla potencjalnych Beneficjentów z zakresu warunków i kryteriów dotyczących naboru wniosków, przygotowywania projektów oraz ich realizacji (w tym sprawozdawczości i rozliczania)	2017-2018r. – 20 szkoleń po 15 osób [Odbiorcami będzie min. 300 osób] 2019-2020r. – 10 szkoleń po 15 osób [Odbiorcami będzie min. 150 osób]
			Wizyta studyjna	4 wizyty po 20 osób [Odbiorcami będzie min. 80 osób]

Rozpowszechnianie informacji dotyczących postępów w realizacji LSR	Kampania informacyjna dot. postępów w realizacji LSR i animacja społeczności lokalnej	Mieszkańcy obszaru LSR [w tym osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz grupy defaworyzowane (ze względu na dostęp do rynku pracy)], Wnioskodawcy i potencjalni wnioskodawcy	Konferencja podsumowująca dotychczasowe funkcjonowanie LGD oraz realizację LSR	1 konferencja podsumowująca [Odbiorcami będzie min. 50 osób]
			Raport podsumowujący realizację LSR	1 raport w formie elektronicznej dostępny na stronie internetowej LGD (www.lgd.grudziadz.pl) [Odbiorcami będzie min. 8 tys. osób]
Zapewnienie efektywnej komunikacji wewnętrznej w drodze podnoszenia kompetencji pracowników Biura LGD oraz członków Rady LGD	Efektywne funkcjonowanie Biura LGD i Rady LGD	Pracownicy Biura LGD oraz członkowie Rady LGD	Szkolenia dla pracowników biura LGD oraz członków Rady LGD (zgodnie z planem szkoleń)	Liczba dni szkoleń: 15 [Odbiorcami w 2017- 2018 będzie min. 11 osób; Odbiorcami od 2019 będzie min. 18 osób]
ROK 2023				
Cel szczegółowy działania komunikacyjnego	**Nazwa działania komunikacyjnego**	**Grupy docelowe**	**Środki przekazu**	**Opis zakładanych wskaźników realizowanych działań komunikacyjnych oraz efektów działań komunikacyjnych**
Rozpowszechnianie informacji o LSR oraz budowanie pozytywnego wizerunku i zwiększenie rozpoznawalności LGD „Grudziądzki Spichlerz”	Kampania informacyjna dot. głównych założeń LSR oraz zakresu działalności LGD	Mieszkańcy obszaru LSR, w tym osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym grupy defaworyzowane (ze względu na dostęp do rynku pracy)	Strona internetowa LGD oraz fanpage na portalu społecznościowym	1 działająca strona internetowa LGD (www.lgd.grudziadz.pl) [Odbiorcami będzie min. 10 tys. osób] oraz 1 działający fanpage na portalu społecznościowym) [Odbiorcami będzie min. 500 osób]
			Newsletter	1 działający newsletter (z min. 60 subskrypcjami)) [Odbiorcami będzie min. 60 osób]
			Strony internetowe innych instytucji działających na obszarze LSR	min. 6 działających banerów reklamujących LGD na stronach innych instytucji działających na obszarze LSR) [Odbiorcami będzie min. 10 tys. osób]
Rozpowszechnianie informacji dotyczących postępów w realizacji LSR	Kampania podsumowująca realizację LSR	Mieszkańcy obszaru LSR [w tym osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem	Konferencja podsumowująca dotychczasowe funkcjonowanie LGD oraz realizację LSR	1 konferencja podsumowująca [Odbiorcami będzie min. 50 osób]

	i animacja społeczności lokalnej	społecznym oraz grupy defaworyzowane (ze względu na dostęp do rynku pracy)], Wnioskodawcy	Raport podsumowujący realizację LSR	1 raport w formie elektronicznej dostępny na stronie internetowej LGD (www.lgd.grudziadz.pl)) [Odbiorcami będzie min. 8 tys. osób]
Zapewnienie efektywnej komunikacji wewnętrznej w drodze podnoszenia kompetencji pracowników Biura LGD oraz członków Rady LGD	Efektywne funkcjonowanie Biura LGD i Rady LGD	Pracownicy Biura LGD oraz członkowie Rady LGD	Szkolenia dla pracowników biura LGD oraz członków Rady LGD (zgodnie z planem szkoleń)	Liczba dni szkoleń: 1 [Odbiorcami będą min. 3 osoby]

3. Analiza efektywności działań komunikacyjnych i zastosowanych środków przekazu (w tym tryb korygowania planu komunikacji)

Zakłada się analizę efektywności działań komunikacyjnych i zastosowanych środków przekazu poprzez:
- monitoring prowadzony przez pracowników Biura LGD, w tym prowadzoną na bieżąco analizę wyników ankiet oceny konferencji, szkoleń i spotkań oraz przeprowadzaną minimum raz do roku analizę wyników ankiet dotyczących prowadzonego doradztwa,
- ewaluację przeprowadzoną trzykrotnie w trakcie realizacji LSR (dwa badania on-going i jedno badanie ex-post).

Wyżej wskazana analiza jest niezbędna do pozyskania niezbędnej informacji zwrotnej ze strony społeczności lokalnej. W przypadku gdy realizowane działania komunikacyjne nie będą przynosić spodziewanych efektów (skutkując problemami z realizacją LSR lub niskim poparciem społecznym dla działań realizowanych przez LGD) Zarząd LGD w uzgodnieniu z Komisją Rewizyjną (po zasięgnięciu opinii mieszkańców Grudziądza w formie otwartego spotkania konsultacyjnego lub konsultacji poprzez stronę internetową LGD) przedstawi propozycję działań korygujących, które przedłożone zostaną do zatwierdzenia Walnemu Zebraniu Członków LGD.

4. Sposób wykorzystania w procesie realizacji LSR wniosków lub opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych

Wnioski lub opinie mieszkańców Grudziądza bądź przedstawicieli instytucji należących do sektora społecznego, gospodarczego czy publicznego z obszaru objętego LSR (a więc kluczowe dla efektywnej realizacji LSR informacje zwrotne) będą wykorzystywane w szczególności do:
- podejmowania działań usprawniających proces naboru i oceny wniosków,
- opracowywania i wdrażania zaleceń dotyczących pracy Biura LGD i Rady LGD,
- usprawnienia prowadzonych działań komunikacyjnych,
- określenia wskazówek dotyczących aktualizacji LSR.

5. Budżet przewidziany na działania komunikacyjne

Koordynacja działań w ramach planu komunikacji prowadzona będzie głównie przez pracowników Biura LGD, zaś koszty związane z jego wdrożeniem zostaną w całości pokryte ze środków przeznaczonych w LSR na koszty bieżące i aktywizację, których limit zgodnie z budżetem LSR wynosi 1 257 198 złotych (w tym koszty bieżące: 628 598 złotych, aktywizacja: 628 600 złotych).